

**NAŠIM
PRIJATELJIMA
2012/2
BROJ 49**

UVODNA RIJEČ.....	3
BOŽIČNO RAZMIŠLJANJE: U Betlehemu je dijete najvrjednije	4
AKTUALNO: U srcu nove evangelizacije	5
SVJEDOCI VJERE – Izgon isusovaca iz Travnika.....	7
SVJEDOK VJERE – Novi Kolbe, možda i više od toga - Vendelin Gruber.....	10
U FORMACIJI: Susret mladih isusovaca 2012.....	12
NAŠI NOVACI.....	15
NAŠI SLAVLJENICI.....	18
NAŠI POKOJNICI	26
VIJESTI IZ PROVINCIJE.....	30
OBLJETNICA - 120 godina Glasnika Srca Isusova i Marijina.....	31
ZANIMLJIVOSTI - Povijest božićnih jaslca.....	32
IZDANJA.....	34

IGNACIJEV PUT ■ INFORMATIVNI LIST ZA PRIJATELJE DRUŽBE ISUSOVE ■

■ ISSN 1331-8500 ■ 2/2012 ■ broj 49 ■ godina XXVII ■

■ Izdavač: Provincijalat Hrvatske pokrajine Družbe Isusove, Palmotićeva 31, HR 10 000 ZAGREB, p.p. 669 ■

■ Glavni i odgovorni urednik: Stjepan Harjač ■ Uredničko vijeće: Bojan Bijelić, Branko Čagelj, Hrvoje Juko,

Šimo Marinović, Stanko Perica, Ante Topić, Pero Vladić ■ Urednik: Hrvoje Juko ■

ignacijev.put@gmail.com ■ www.ffdi.hr/ignacijev-put

Svoje dobrovoljne priloge možete slati na račun:

"Hrvatska pokrajina Družbe Isusove (za IP)", Zagrebačka banka, 2360000-111576399

Dragi naši prijatelji i dobročinitelji, dragi čitatelji Ignacijeva puta!

Svima nam je poznata scena koju nam opisuje evanđelist Matej, u kojoj se Isus spušta s brda Preobraženja s trojicom učenika: Petrom, Jakovom i Ivanom. Apostolima je još pred očima čudesna Isusova preobrazba, razgovor s dvojicom Proroka, silna svjetlost i bjelina... Polako se spuštaju u „svakodnevicu“ i u podnožju brda nalaze ostale učenike i mnoštvo naroda koje ih je čekalo. Odmah Isusu pristupi otac jednog opsjednutog mladića i zamoli ga da ga ozdravi, jer, eto, njegovi su učenici pokušali, ali nisu uspjeli.

Isus naredi da mu dovedu mladića. On se pomoli nad njim i istjera zloduha iz njega!

Kad se sve smirilo, nakon što se mnoštvo razišlo, učenici ostadoše sami s Isusom. Upitajte ga zašto oni nisu mogli ozdraviti mladića. Isus im odgovori: „Zbog vaše malovjernosti. Zaista, kažem vam, ako imadnete vjere koliko je zrno gorušičino te reknete ovoj gori: 'Premjesti se odatle onamo!', premjestit će se i ništa vam neće biti nemoguće.“ (Mt 17, 20).

Što su učenici pomislili u tom trenutku?

Nalazimo se u *Godini vjere*. Sve do mjeseca studenog 2013., na ovaj ili onaj način, razmišljat ćemo o tom velikom Božjem daru. Propitivat ćemo svijet oko sebe, Crkvu u svim njezinim dimenzijama, ali i nas same baš pod tim vidikom. Što danas u našem svijetu i vremenu znači vjerovati u Boga, što vjera predstavlja u mom životu? Neizbježno je, stoga, pitanje koje si moramo postaviti: a kolika je moja vjera?

Spontano se čovjek odmah slaže s Isusovom primjedbom, blagim prijekorom, da vjere nemamo dovoljno. I bespogovorno se slažemo da bismo mogli raditi čudesa kad bismo imali više vjere, više pouzdanja u Božje djelovanje u našoj svakodnevici. Svaki će se vjernik složiti iz prve da bi volio imati više vjere i zato nam nije

teško često moliti zajedno s Isusovim učenicima: „Gospodine, umnoži nam vjeru!“ (Usp. Lk 17, 5)

Ali ipak, kad se nademo pred tolikom malenošću gorušičina zrna, koje je manje od makova, teško nam je prihvatiti da nemamo baš ni toliko vjere. Imati manje vjere od makova zrna je kao da je i nemaš. Toliko je mala. Priznati sebi da imaš vjere toliko da je gotovo i nemaš – nije jednostavno. Odmah ćemo reći: pa ja vjerujem u Boga, prakticiram sakramente, nastojim činiti dobra djela, katkad činim i pokoru, svakako se ne mirim sa svojim grijesima i propustima, molim se, postim... Nije lako prihvatiti da je sve to manje od makova zrna...

A možda je upravo to ono što Isus u nama želi pobuditi – najprije svijest o tome da nemamo dovoljno vjere, nikad je neće biti dovoljno – a onda i istinu da i ono što imamo nije tako veliko kako mi mislimo ili bismo voljeli da drugi misle.

Ta nas spoznaja malenosti naše vjere ne bi smjela obeshrabit. Naprotiv, ona će nas osloboditi naše oholosti i naše lažne veličine koju možda hranimo u sebi, osobito kad se uspoređujemo s drugima, napose s onima koji uopće ne vjeruju.

Jer kad Isus govori o Kraljevstvu Božjem, jasno govori da je dovoljno i zrno gorušice, ili sasvim malo kvasa u tijestu, pa da sve uzraste u nešto velebno i dobro.

Dragi naši prijatelji i dobročinitelji, iskreno Vam u ime svih članova Hrvatske pokrajine Družbe Isusove želim Sretan Božić i blagoslovljeno novo ljeto! Neka Bog, od koga sve primamo, blagoslovi svako zrnce dobrote koje ste podijelili s drugima i neka nam svima dadne da se učvrstimo i ojačamo po Njegovoj milosti. Bog vas blagoslovio!

**Ante Tustonjić, SJ
provincijal**

U Betlehemu je Dijete najvrjednije

Možemo reći da se Božja veličina i snaga prvotno ne očituje u velikim zvijezdama i galaksijama te širenjem svemira u nezamislive daljine, nego se Božja snaga i domišljatost danas bolje otkriva i spoznaje u onome od čega je svemir sastavljen te u odnosima među njegovim najsitnijim dijelovima, koji se jedva takvima mogu nazvati, a ipak imaju odlučujuću ulogu u funkcioniranju kozmičkog „svereda“.

Kako stvari teku, postaje sve shvatljivije da na svijetu nemaju budućnost oni koji imaju silno bogatstvo i krupno naoružanje. Ono što se danas drži bogatstvom uskoro će biti prevladano - oružje će zastarjeti, a odnosi će se u svijetu naglo mijenjati.

Budućnost će imati onaj koji bude razborito podizao potomstvo te ga cjelovito izobražavao i odgajao. Bog nam je u Betlehemu pokazao što je najvrjednije. Oko Djeteta se okupilo i nebo i zemlja: zvijezde i anđeli, mudraci i pastiri, stoka i priroda. Od nje se očekuje preporod svijeta koji će pogodovati tomu da se spozna što je glavno, a što sporedno, što je bitno, a što tek

prigodno, što je uvjet, a što posljedica, što je temeljno i trajno, a što tek slučajno i „dogodljivo“, što je korjenito, a što površno, što je nužno i potrebno, a što tek zamamno i zabavno.

Tko želi upropastiti jedan narod, želi ga ostaviti bez potomstva. To su znali Egipćani pa su Izraelcima ubijali mušku djecu, a to je znao i Herod pa se Maloga htio što prije riješiti da ne bi narastao, ojačao i zasmetao.

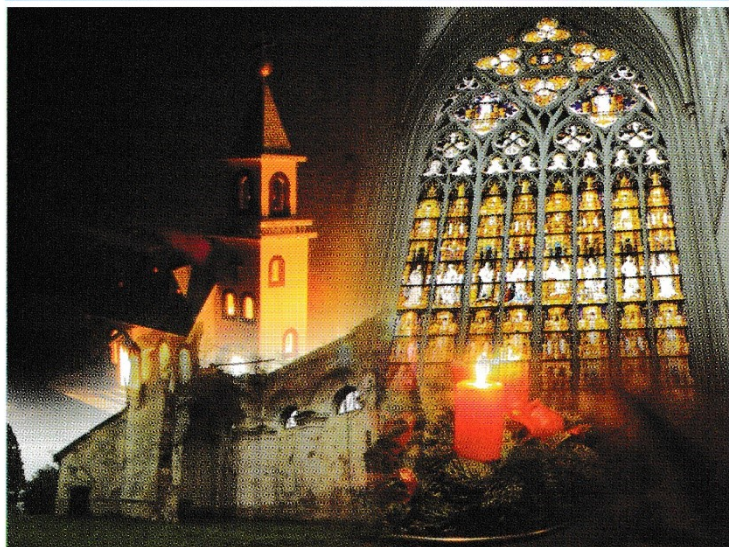
U Betlehemu je riječ o čovjeku, njegovu rođenju, početku novoga svijeta, objavi zaboravljenih vrijednosti, dakle, riječ je o staroj istini koja ponovno postaje sasvim novom.

Među svim blagom čovjek je najvrjedniji! Tako je ta istina jednostavna i razumljiva, a ipak se veoma često čovjeka zamjenjuje za nešto drugo što se s njime nikako ne može uspoređivati.

Bog je morao doći i utjeloviti se da u noći objelodani istinu, koja je nekada bila razumljiva sama po sebi, a sada jedino po novom Božjem pothvatu opet postaje takvom.

Nikola Stanković, SJ

U srcu nove evangelizacije

Gledajući svijet oko sebe postavljam si pitanja... Kako predstaviti kršćanstvo današnjem čovjeku? Kako izazvati razmišljanje o ljubavi Krista umrlog i uskrslog? Kako razbuditi vjeru?

Novo doba oblikuje se pred nama i nije još oblikovano. I to nije prvi put. Pokazuje se proročka Papina intuicija. Nova evangelizacija nastavljanje je ostvarenja Kristove zapovijedi poslanja apostola da naviještaju evanđelje po svem svijetu (*Mt, 28, 18-20; Mk 16, 15*). Želi se da Evanđelje bude dio novog doba čovječanstva.

Neki se pitaju čemu uopće nova evangelizacija? Čitamo znakove vremena: odijeljenost od vjere, gubitak smisla za sveto, Božjeg mjesta, sekularizacija, dezorijentirani čovjek. Ključni smisao nove evangelizacije je obnoviti žar kršćana, srca kršćana, radikalnost

življenja, spremnost za Gospodina, priprava srca kako bi svjedočanstvom pomogli pripremiti srca svakog čovjeka. Želi se obnoviti osjećaj za hitnošću naviještanja evanđelja. Sveti Pavao kaže: „Dužnost mi je naviještati evanđelje, jao meni ako ga ne naviještam“ (*1 Kor 9, 16*). Dakle, prije svega, pročišćavanje razmišljanja, spremnosti, srca, logike, žara, a sve u smjeru vječnog života i kraljevstva Božjeg.

Temelj je Isus Krist – donositi Evanđelje, samu njegovu Osobu. Evanđelje je događaj koji izaziva osobe, ulazi u njihove živote pozivajući ih na obraćenje i stvara zajednicu. Ima stvarateljsku snagu: „(...) jer evanđelje naše nije k vama došlo samo u riječi nego i u snazi, u Duhu Svetom i mnogostruškoj punini“ (*1 Sol 1, 5*).

Nova se evangelizacija oslanja i nalazi

svoju snagu u riječima poslanice Hebrejima: „Isus Krist jučer i danas isti je – i uvijek“ (*Heb 13, 8*) i (*1 Pt 3, 15*): „Gospodin – Krist neka vam bude svet, u srcima vašim, te budite uvijek spremni na odgovor svakome koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama.“ Petrove riječi upućene su zajednici koja je izgubljena, razdijeljena, podvrgnuta mnogim poteškoćama, predmet nasilja različitog tipa (*1 Pt 4, 12-16*). Prilično nam blisko. Gdje je nestala ta zapadnjačka vjera? Je li zakržljala na dječjoj razini? Izazov je ostati vjeran temelju na način da ga razumije današnji čovjek. Sveti Petar to iskazuje kroz 3 riječi: „Blago i s poštovanjem, dobre savjesti“ (*1 Pt 3, 16a*). Stalna je to potreba.

Kako? Nekoliko vidika. Liturgija je osnovni čin preko kojega Crkva Isusa Krista čini prisutnim u svijetu. Ono što je zajednica propovijedala navješćujući evanđelje spasenja, činila je prisutnim i živim u molitvi liturgije koja postaje vidljiv i učinkovit znak spasenja. Crkva živi od liturgije. Koliki ravnodušni prema Kristu sudjeluju u slavljenjima? Riječ svećenika u tim trenucima trebala bi izazivati pitanja o smislu života. Ovdje Duh provjerava srce i njihovo oblikovanje. Zatim *caritas* – ljubav: poslušni djelovanju Duha Svetoga, muškarci i žene, tijekom 2000 godina nalaze različite načine kako učiniti vidljivom riječ Božju. „Siromahe imate uvijek uza se.“ (*Jv 12, 8*) Tu je smisao volonterstva kao istinski kršćanskog naviještanja. Danas kad se čini sve moguće kupiti, izazov je umnožiti znakove po kojima postaje jasno da ljubav i solidarnost nemaju druge cijene osim osobne zauzetosti i žrtve. I tu se otvara vrijednost besplatnosti: „Ta tko tebi daje prednost? Što imaš da nisi primio? Ako si primio, što se hvastaš kao da nisi primio?“ (*1 Kor 4, 7*) Ljubav živi od besplatnosti. Upravo volonterstvo nanovo otkriva vrijednost besplatnosti i svetosti drugoga. Neizostavne su

kateheze, pa sredstva komunikacije – mjesto nove evangelizacije, koja ima utjecaj na osobno ponašanje i ponašanje masa. I tu kršćanstvo ima što reći i dati, unijeti u taj prostor Radosnu vijest, smisao za sveto i otajstvo.

Svakako, da se ne smetne s uma, naviještanje Evanđelja na učinkovit način traži na prvom mjestu susretanje, druženje s Božjom riječi, koja omogućuje onima koji je slušaju provjeriti ne samo poznavanje Evanđelja već nadalasve vjerodostojnost koja se iskazuje u dosljednom životnom svjedočanstvu.

Posebno mjesto ima zadatak obnove istine i ljubavi. Postavlja se pitanje je li danas potrebno govoriti o istini. Radije se sakrivaju razlike, zanemaruju sukobi. Nazire se strah korjenitog analiziranja sebe samih pred problemom istine. Evangelizatori ne mogu izgubiti strast za istinom, inače njihov naviještaj ostaje beznačajan, već je njihovo nanovo ponuditi ljubav prema istini koja ima lice Isusa Krista. To je izazov epohalnoj promjeni današnjeg vremena. Trebaju ju svi, Crkva i društvo. Ona omogućava obnovu kršćanskog stila života. Konkretno, u sakramentu ispovijedi ostvaruje se upravo to: ljubav i istina o vlastitoj egzistenciji.

Opći je poziv evangelizacije: taj poziv se rađa na dan samoga krštenja. Biti navjestitelj evanđelja jest istina sadržana u pozivu krštenja. Svatko živi svoje poslanje naviještanja i svjedočenja po vlastitom pozivu: biskup – živuća ikona hrabrog i snažnog naviještanja; svećenici – dobri, sveti, odvažni i dobro pripremljeni, posvećene osobe – svjedoče novost i radikalnost nasljedovanja Gospodina; laici – bogatstvo svih krštenika koji su pozvani živjeti i svjedočiti, mnoga su mjesta gdje Crkva ne može postati sol zemlje bez njih.

Nova evangelizacija je baš ono što naša zapadna civilizacija danas treba, ono što ti ili ja, dragi čitatelju, danas trebamo.

Sebastijan Šujević, SJ

Izgon isusovaca iz Travnika 1945.

Nakon krvavih borbi i velikih gubitaka, partizani su koncem listopada 1944. ušli u Travnik. U gradu je zavladao veliki strah i mnogi su pobjegli. OZN-a je hvatala i odvodila u logor sve one koji su prije nešto govorili protiv partizana, pa je tako bio odveden i p. Stjepan Flodin. Bio je kriv što je pozivao narod na molitvu da ne prevlada komunizam, koji je svoje pravo lice pokazao u Meksiku, Španjolskoj i Rusiji, i da partizani ne zauzmu Travnik. Preporučivao je molitvu „žive krunice“ i zagovor Petru Barbariću. Odveden je bio i br. Stevo Vincetić s Baš-bunara, jer je dao kruha nekom odbjegliom ustaši koji se skrivao negdje u sjeniku, a partizani su ga uhvatili.

Saznavši da će se Nijemci preko Bosne povlačiti iz Grčke, partizani su se osjećali nesigurni i 21. siječnja 1945. napustiše grad, u koji je opet ušla hrvatska vojska s Nijemcima. U međuvremenu su partizani zauzeli Banja Luku i dokopali se obilne vojne tehnike, a ojačali su i

ljudstvom. Tako ojačani krenuše ponovno na Travnik i počeo ga napadati 16. veljače. Predvečer 21. veljače, nakon što su se iz isusovačkog sjemeništa na Baš-bunaru povukli hrvatski i njemački vojnici, došli su partizani. Susret s njima i sva daljnja zbivanja opisao je p. J. Badalić u svojim uspomena. Puno godina kasnije, kao svoja sjećanja, zapisao je i br. D. Ivasić.

Noću 21./22. veljače skupiše p. Badalić, p. Jagrića i br. Ivasić s Baš-bunara s 15 isusovaca iz Nadbiskupskog sjemeništa u jednu kuću gdje je bila partizanska komanda, te im saopćišu da su odlučili otpremiti ih izvan granica „oslobodenog područja“. P. Badalić bilježi: „Čini mi se da su kao razlog izgnanstva naveli to što je puk veoma uz nas, što se vidjelo kad je bio suden o. Flodin, i sve u vezi s njime, a ne surađujemo s njima. Zatim smo krivi što je toliki svijet, 600 osoba, pobjeglo iz Travnika, a nismo to zapriječili, nego smo, dapače, poslali čak kući kad je Travnik prvi put zauzet, a zatim je i

SAOPŠTENJE

Poslije svestrano sprovedene istrage o neprijateljskom radu popova — isusovaca u Travniku utvrdili smo sljedeće:

1) Kroz cijelo vrijeme narodno-oslobodilačke borbe isusovački samostan u Travniku bio je glavna centrala odakle se širila laž i haranga protiv narodno-oslobodilačkog pokreta.

Članovi ovog samostana pisali su članke i držali propovijedi protiv Narodno-oslobodilačke vojske i pozivali hrvatske seljake u borbu protiv nje. Neki od njih odgovarali su za taj zločin pred vojnim sudom i osuđeni.

2) Kako prije oslobodjenja Travnika, tako i poslije njegovog oslobodjenja ovaj samostan bio je centar ustaško-gestapovske špijunaže, odakle su slati podaci neprijatelju o jačini i pokretima naših jedinica. Odatle su počele i sve denuncijacije protiv prijatelja narodno-oslobodilačkog pokreta.

3) Članovi toga samostana, poslije oslobodjenja Travnika, krili su ustaške bandite. Jedan od njih, Stjepan Vincetić, osuđen je radi toga na dvije godine teškog prisilnog rada.

4) Pred privremeno povlačenje naše vojske iz Travnika oni pozivaju građane da se ne povlače sa našom vojskom i da će oni garantovati švabama za njih. A poslije prodora švaba pozivaju poštene Hrvate koji su se povukli sa našom vojskom, da se slobodno vrate u Travnik i da im oni garantuju da im se ništa neće desiti od strane Nijemaca. Na taj su način htjeli samo da olakšaju prisilnu mobilizaciju koju su švabe izvršile u Travniku.

5) Prilikom posljednjeg prodora švaba u Travnik isusovci im priredjuju svečani doček.

6) Prilikom bjekstva švaba iz Travnika oni su poslali djake svoje gimnazije u Sarajevo, kao i veći dio svojih popova. Oni su to učinili samo zato da bi djake stavili na raspoloženje Paveliću za borbu protiv narodno-oslobodilačkog pokreta.

Opšte je poznata stvar da je isusovačka gimnazija još za vrijeme Jugoslavije bila rasadnik ustaštva i odgajatelj omladine u ustaškom duhu. Ona je isfabrikovala najveći broj ustaških krvoloka i organizatora zločina koje su ustaše počinile po Bosni i Hercegovini. Počev od Pavelića pa preko velikog broja ustaških stožernika i logornika do ustaša koljača, sve je to prošlo kroz tu školu gdje su dobili svoje razbojničko vaspitanje. Iz te gimnazije izlazila su i takva čudovišta koja su lizala krv sa kama, kojima su klali nevine ljude, žene i djecu. Profesori te gimnazije, popovi-isusovci, napajali su svoje djake duhom najzvjerskije nacionalne i vjerske mržnje, kao i mržnjom protiv svega onog što je napredno, demokratsko i slobodarsko.

Iz gore pobrojanih djela jasno izlazi da su popovi-isusovci u Travniku bili u službi okupatora i da su i poslije njegovog protjerivanja ostali krvni neprijatelji narodno-oslobodilačkog pokreta, a tim i neprijatelji naroda i njegove slobode. Zbog tih zločina naredjen je njihov progon sa oslobodjene teritorije.

Smrt fašizmu — Sloboda narodu!

22 februara 1945 god.
Travnik

**ODJELJENJE ZAŠTITE NARODA
ZA OKRUG TRAVNIK**

polovica naših otišla ispred njih... Točnih riječi i svih navoda ne mogu se sjetiti.“

Rektor o. Jäger reče tada otprilike ovako, to sam prilično točno zapamtio: „Za nas je ovo sve veoma bolno. Mi smo tu postavljeni od poglavara i ostali bismo tu vršeci svoju dužnost, a sad odlazimo protiv svoje volje i pokoravajući se samo sili. Ispovijedam kao na sudu Božjem, pred koji ćemo svi doći, da u ovom radi čega nas krivite, nismo dali povoda, niti smo što krivi. Mi smo posljednji doznali, da se svijet povlači iz Travnika. Đake smo morali poslati kući jer više nismo imali hrane. Školu smo za njih svršili, a mislili smo, ako se mogne, pozvati druge. Mi sve ovo primamo iz Božje ruke, iz ljubavi prema Gospodinu našem Isusu Kristu, a ponavljam da idemo protiv svoje volje, pokoravajući se sili.“ Zatim je spomenuo, kako će to bolno odjeknuti kod katoličkih krugova, osobito kod biskupa i svećenstva: „Molim, molim, samo da se ne misli da mi hoćemo učiniti nešto protiv Katoličke crkve. To je učinjeno samo vama pojedinačno, lično, reče jedan od njih, mislim komandant Jokanović, pravoslavac.“

Te noći, 22. veljače 1945., partizani su isusovce prognali iz Travnika. Morali su otići što

prije, još pod velom mraka, da se ne bi narod okupio na protest. Pod partizanskom pratnjom krenuli su prema Vitezu u kojem su već bili partizani. Na izlazu iz Viteza je „granica“. Preko rijeke se ne može jer su Nijemci kod povlačenja srušili most. Prešli su Lašvu kod Vrepčeva mli-
na, pa prema selu Rijeka. Tu ih zasuše granatama. Tko? Jesu li Nijemci (i Čerkezi) mislili da se približavaju partizani, ili su partizani s brda preko nas tukli Nijemce pa promašivali??? Osu se i vatra iz strojnica. Jedno zrno pogodi starca br. Martina Meglića u srce. Grobni humak i danas mu se čuva na mjesnom groblju. Tu se kolona raspala. Svatko je spašavao glavu kako je mislio da je najbolje. Jedni se probiše do Lašve pa vlakom za Sarajevo, drugi do Zenice pa prema Zagrebu. Među ovima je bio i p. Badalić. Koga zanima cijeli Badalićev opis tih zbivanja, može ga dobiti u AHPDI. U ovom broju Ignacijeva puta uvrštavamo originalni tekst letka na kojem OZN-a saopćava travničkoj javnosti zašto su isusovci prognani. To je ujedno prvo objavljivanje toga teksta, a originalni letak čuva se u AHPDI.

Valentin Miklobušec, SJ

Novi Kolbe, možda i više od toga Vendelin Gruber, SJ

Prigodom 10. obljetnice smrti: 14. kolovoza 2012.

Dok sam spremao za tisak knjigu U pandžama crvenog zmaja - dnevničke zabiljeske p. Gruber, (člana Hrvatske provincije DI), dušobrižnika u logorima za masovno ubijanje (1946.), i logoraša u komunističkim kazamatima – često su mi dolazile suze na oči. Sjetio sam se tada i jedinstvenog doživljaja, kad sam u prosincu 1975. u logoru u Auschwitzu stajao pred ćelijom u kojoj je svoj život završio sv. Maksimilijan Kolbe, kao žrtva ljubavi da spasi jednog oca obitelji. Da, tada su mi tekle suze, koje nisam uspio zaustaviti.

Ali poveznica nisu samo suze. Mnogo toga p. Vendelina i o. Maksimilijana povezuje i čini sličnima. Ne samo što su obojica umrla u predvečerje svetkovine Marijina Uznesenja (1941., odnosno 2002.) nego su obojica bili veliki štovatelji Blažene Djevice Marije. Obojica su bili misionari, p. Maksimilijan u Japanu, p. Vendelin u Brazilu i Paragvaju. Obojica su na herojski način izložili i žrtvovali svoje živote za bližnje. Obojica su osuđeni na umiranje ili smrt od gladi. P. Maksimilijan u bunkeru gladi 15 dana, a p. Vendelin na umiranje od gladi kroz 8 i pol godina u logoru.

O sv. Maksimilijanu puno toga znamo, ali ni herojski život p. Vendelina ne smijemo zaboraviti.

U logoru za masovno ubijanje u Vojvodini. Kao bogoslov je čeznuo da ode u Indiju za misionara. Providnost mu je naznačila teže polje rada. Iza Drugog svjetskog rata Nijemci, kojih je u bivšoj državi bilo oko pola milijuna, bili su izvan zakona. Osnivani su logori za njihovo istrebljenje. P. Gruber kao mladi svećenik, koji i sam pripada toj etničkoj grupi, nije mogao mirno sjediti u Zagrebu. Našao je puta i načina kako da se probije u te logore. Tamo su ljudi sistematski mučeni i umirali, ponajviše od bolesti i gladi. Masovne

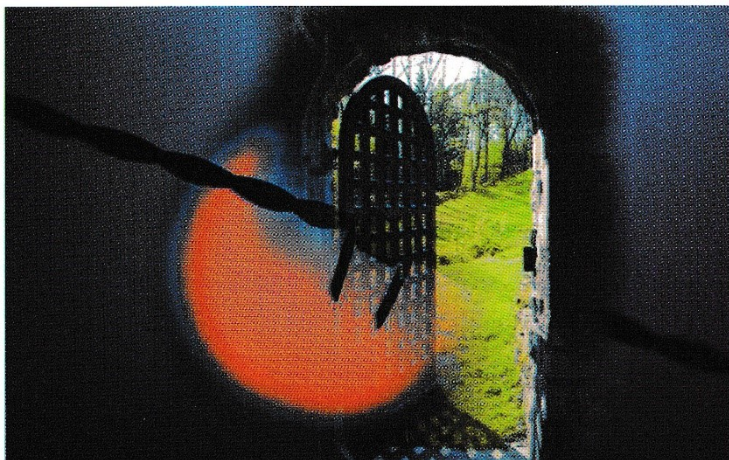
grobnice o tome svjedoče i danas. P. Gruber je uz trajnu opasnost za vlastiti život došao među njih. Dijelio sakramente umirućima, bio svima u pomoći svojim svećeničkim služenjem. U logoru u Gakovu uspio je 1946. uz pomoć suradnica potajno pripremati 700 djece za svečanost prve svete pričesti.

A u kakvim okolnostima su živjela ta djeca, otkrit će nam sljedeći potresni događaj. Majka Ana javila se u radnu kolonu u nadi da će tako lakše sačuvati svoju mnogobrojnu djecu. Jednog dana na povratku s posla majka Ana imala je nekoliko krumpira u tajnim džepovima svoje široke suknje. Htjela je na taj način pomoći svojoj djeci. Stražar je na kapiji otkrio krumpire i zbog toga ustrijelio ženu. Pala je obilvena krvlju. Njezina izgladnjela djeca, koja su je željno iščekivala, to su vidjela. Najstarija kćerka se bacila na mrtvu mamu. Stražar ju je prisilio da je na tačkama odveze na groblje. Majka je putem došla k sebi i isprekidanim glasom pitala: „Dijete, što činiš sa mnom?“, a njezina joj je kćerka odgovorila: „On te je pogodio i ja te moram voziti na groblje.“ Majka je još izustila: „Za vas umirem, htjela sam vas spasiti od gladi.“ Kad su došli do masovne grobnice, nakon drugog pucnja majčino je srce prestalo kućati.

Nepravda koja u nebo vapije. P. Gruber nije mogao šutjeti. On je o tome obavijestio i Nuncija u Beogradu. Zbog toga i zbog njegovog djelovanja u logorima bio je u Sarajevu osuđen na 14 godina robije. Tjerali su ga na najteže poslove. Često su mu se rugali i prijeli: „Pope, ti odavle nećeš izići živ!“ Bile su to strašne godine mučenja i gladovanja.

Jedna pojedinost osvjetliti će nam cjelinu: „Drhtavim koljenima i returajući, držeći se uza

zid, išao sam u umivaonicu. Kad sam stupio u smrdljivi zahod, koji je zaudarao amonijakom, cijeći su se razbježali štakori. Ipak u kanti za smeće se zadržao jedan debeli štakor i zadovoljno grickao komad kruha. Kad me je spazio, pobjegao je iz odvratne bačve. Ostatak dragocjenog plijena nestao je ispod moje jakne. Ali na pragu je slijedilo pretraživanje. Čuvar mi je istrgnuo kruh i bacio ga natrag u kantu i pri tom galamio: 'Popovi, lopovi!'

I kad je pater sam već pomalo klonuo pod stalnim prijetnjama da će sigurno tu ostaviti svoje kosti, pojavilo se iznenadno oslobođenje. Na direktnu intervenciju njemačkog kancelara Adenauera pušten je 1. 1. 1956. iz zatvora u Srijemskoj Mitrovici, s tim da mora direktno napustiti zemlju. Bile su mu tada 42 godine. Imao je iza sebe 10 godina burnog i mučeničkog života.

Godine 1962. dolazi kao misionar u Južnu Ameriku, najprije u Brazil, a zatim 1977. u paragvajsku prašumu, gdje s novim žarom nastavlja svoje misionarsko djelovanje među Indijancima. Izgrađuje selo s crkvom, školom, bolnicom i samostanom za sestre. Deset godina kasnije u San Cristobalu dovršava crkvu, gradi župnu kuću i

gimnaziju s internatom i kapele po filijalama.

Proslavivši svoj 80. rođendan među Indijancima, vraća se nakon 30 godina u Europu. Ali on i dalje još želi ostati misionar. Javlja se biskupu u Temišvaru, u rumunjskoj Vojvodini. No godine čine svoje, a mučeništvo u logoru i misionarski rad među Indijancima prilično su ga iscrpili. Godine 1999. vraća se u Hrvatsku, svoju matičnu provinciju. Tu u Zagrebu provodi svoje zadnje godine života. Svima drag, ugodan, uredan i uvijek nasmiješen. Nije u sebi nosio neko ogorčenje, niti su se vidjeli tragovi mučeničkih i misionarskih godina. Neposredno uoči Velike Gospe, iza 22 sata, predao je Gospodinu svoju plemenitu dušu. Počiva na Mirogoju (polje 111 C, pokraj Zida boli 30 m od raskrižja, desno prema groblju branitelja).

Sveti Ignacije nas je upozorio da ne uspoređujemo svece u smislu koji je veći od njih. Svaki je, naime, poseban dar i posebno djelo milosti. Ali mučeništvo i misionarski rad p. Grubera uvelike me podsjeća na o. Kolbea.

Obojica su divno svjedočanstvo ljubavi, veliko nadahnuće te izazov i za naše vrijeme.

Petar Galauer, SJ

Susret mladih isusovaca 2012.

Ove godine u Splitu od 2. do 5. srpnja okupilo se oko 25 subrača na novi SMI – susret mladih isusovaca. Program je službeno počeo u ponedjeljak popodne s molitvom srednjeg časa i pozdravnom riječju p. Korace, koji je sa Zvonimirom Marinovićem bio odgovoran za organizaciju i program ovogodišnjeg susreta.

P. provincijal, Ante Tustonjić, održao je uvodnu riječ: Nova evangelizacija – stanje i očekivanja u Hrvatskoj provinciji Družbe Isusove. Zadatak novih evangelizatora, ističe, pronaći je ispravne odgovore za današnje stanje u svijetu i Družbi. Istaknuo je kako u našem radu ne trebamo povlađivati svijetu, već nam treba jasnoća u prenošenju vjere.

Po programu smo nastavili s predavanjem p. Sebastiana Šujevića, koje je naslovio Što je to nova evangelizacija?. Ona se tiče pitanja: kako predstaviti kršćanstvo današnjem čovjeku, a naziva se novom ne zbog novosti poruke, već zbog novog doba i okruženja. Evandjelje, naglasio je p. Šujević, uvijek je isto. Smisao je nove evangelizacije, stoga, obnoviti žar kršćanstva, radikalnost življenja, obnavljanje entuzijazma za poslanje.

Nakon osvrta na predavanje, službeni dio programa tog dana zaključili smo zajedničkom euharistijom u 18.00 h, koju je predslavio p. Tvrtko Barun. Večer smo nastavili druženjem uz roštilj.

Sljedećeg je dana prva točka dnevnog reda bilo predavanje dr. sc. Ivice Žižića: Liturgija i evangelizacija. Istaknuo je kako evangelizacija počinje sa svećenicima i redovnicima, a završava s drugima, a mjesto ocrtavanja istine o nama je liturgijsko slavlje Crkve. Danas postoji brema efikasnosti za svećenika: postaje organizator, menadžer. Vrijeme bogoslužja tako postaje kraće, učinkovitije i podređeno „zadacima“; liturgija tako biva oblikovana „mojom inicijativom“ i „mojom vizijom“, podređena „višim ciljevima“. No, ističe don Žižić, liturgija je svečani početak svega u Crkvi. U liturgiji nismo pozvani primjenjivati naše inicijative, već primati Božja djela.

Zaključno je don Žižić rekao kako je liturgija trenutak rekonstrukcije cjeline i kako je nije moguće zamijeniti drugim angažmanima; liturgija probuđuje inteligentnu i osjetljivu vjeru.

U 10.30 h predavanje je održao dr. sc. Anđelko Domazet, OFM, naslovljeno: Redovnici i nova evangelizacija. Redovništvo u vremenima krize nudi novi zamah. Ono kao takvo pripada biti Crkve; ono je nasljedovanje Isusa; redovništvo je svojevrsan proročki korektiv.

Čini se kao da je funkcija redovnika u Crkvi i u svijetu u krizi. Time potaknuti, potrebno je vratiti se na temelje redovništva, a ono se sastoji u elementu „mistike“ (duhovnog života) i „politike“ (subratskog života) u zajedništvu s Bogom.

Vjera je, zaključuje, put temeljnog povjerenja i potvrđivanje smisla. Postoje tri tipa vjere: a) religiozno s temeljnim povjerenjem, b) temeljno povjerenje bez religiozne vjere i c) religiozna vjera bez temeljnog povjerenja. Najzastavniji je put temeljnog povjerenja.

Nakon dijeljenja i odjeka na predavanja, slijedila je misa koju je predslavio p. Mate Samardžić, te ručak i popodnevni odmor.

U 17.00 sati nam se na SMI-u kao predavač pridružio gospodin Zoran Vukman, poznati

komentator i kritičar suvremenih društvenih događaja. Gospodin Vukman podijelio je svoje misli s nama, objedinjene pod naziv: Božja šutnja i kriza vjere u današnjem svijetu.

S jedne strane naše situacije, ističe gosp. Vukman, nalazi se strahovit misionarski prodor i aktivnost, dok se s druge strane nalazi ignoriranje i ravnodušnost medija.

Za ovakvu situaciju krize vjere i naizgledne Božje šutnje, drži nadalje predavač, bitno je svjedočenje, a najteži odgovor na svjedočenje je biti ignoriran. A to se događa u suvremenoj kulturi s fenomenom „brisanja kršćanske memorije“; događa se praznina naše civilizacije. Moramo, zaključno potiče, biti svjesni situacije „običnog“ vjernika.

Nakon izlaganja uslijedio je poduži razgovor na iznesene misli, a on je konačno neformalno prenesen na druženje za večerom. Dan je zaključen euharistijskim klanjanjem, koje je organizirao p. Mikołaj Martinjak.

Za srijedu prijedpodne opet su bila rezervi-

rana dva predavanja. Prvo, naslovljeno Evangelizacija u dokumentima Družbe Isusove, održao je p. Dalibor Renić.

„Sažeto, moglo bi se reći“, kaže p. Renić, „Družba Isusova postoji radi evangelizacije“.

Prvo je spominjanje i isticanje tog Družbinog elementa već u Formuli instituta: Družba je u prvom redu osnovana zato „da osobito nastoji poticati napredak duša u kršćanskom životu i nauku“ (Pavao III.) i da „brani i širi vjeru“ (Julije III.). Sredstva su propovijedanje, pouke, duhovne vježbe, djela ljubavi... P. Renić nam je zatim dao pregled teme evangelizacije u nedavnim generalnim kongregacijama. Misli vodilje su: 31. GK: veća apostolska učinkovitost; 32. GK: vjera i pravda; 33. GK: cjelovita evangelizacija; 34. GK: vjera-pravda-kultura-dijalog; 35. GK: ignacijevska napetost na granicama.

Drugo predavanje tog prijepodneva, Pastoralno-katehetski izazovi nove evangelizacije, održao je p. Ivan Mandurić. Istaknuo je nekoliko aspekata nove evangelizacije s kojom se susreće u svom radu: svi su za novu evangelizaciju načetno – ali u praktičnom provođenju nastaju problemi, čak sukobi zbog različitosti ideja. Nova evangelizacija u radu s mladima treba očitovati svjedočanstvo, prisutnost i povjerljivost. Nova evangelizacija, sažima p. Mandurić, znači susret s osobom koja je nesumnjivo susrela Boga. U svećeniku ne traže samo „dobrog čovjeka“, već sveca; a to znači nekog tko će prema mladima biti običan i jednak.

Nakon kratke pauze uslijedio je rad u skupinama: podijeljeni u tri skupine raspravljali smo o onome što smo mislili da treba produbiti, nešto dodatno reći ili predložiti konkretnu inicijativu.

Poslije rada u skupini slavili smo euharistiju, a predsjedao je p. Alan Modrić. Slijedio je ručak i popodnevna stanka. U 17.00 h p. Tvrтко Barun podijelio je svoja razmišljanja o internetu u službi nove evangelizacije.

Današnja generacija mladih, rekao je p. Barun, može se nazvati generacijom „digitalnih

urođenika“, rođenih u svijetu s internetom i ne zna ga drukčijeg. Drugi vatikanski koncil poziva na prepoznavanje znakova vremena, no naša je, i katolička uopće, prisutnost u cyber-prostoru nedovoljna.

Istaknuti su i neki uspješni projekti Družbe: sacred space, pray-as-you-go, prostor duha (hrvatski je 3. jezik, a Hrvatska 4. zemlja po posjećenosti), inicijative DVOnline, stranica poljskih isusovaca deon.pl i talijanska stranica cyberteologia.it.

Je li internet prijatnija ili nudi nove mogućnosti, zaokružuje p. Barun, ovisi o našem načinu korištenja.

Nakon dijeljenja p. Baruna opet smo se podijelili u tri skupine, svaka s vlastitom cyber-temom: 1.) ideja osnivanja medijskog centra u našoj provinciji; 2.) nova internetska stranica HPDI – kritike i prijedlozi; 3.) Svećenik i pastoral u digitalnom svijetu: novi mediji u službi riječi – prema dokumentu pape Benedikta XVI.

Posljednji je dan nakon doručka na programu bio osvrtna na ovogodišnji susret s kritikama i prijedlozima za budućnost. Gotovo jednoglasno ovaj je SMI pohvaljen kao najbolji dosada, kako u organizaciji, tako i u izboru predavača.

Konačno, Provincijal je podijelio s nama svoja zapažanja: postoji napast prekriziti staro, ali ono što je u starom dobro treba sačuvati i nastaviti dobro raditi. Drugo, treba proširiti pogled; ne gledati usko; ne gledati samo Hrvatsku, već čitavu provinciju – Bosnu i Hercegovinu, Srbiju, Crnu Goru, Makedoniju, Bugarsku.

Završnu misu u okviru SMI-a predvodio je nadbiskup Marin Barišić, koji se velikodušno odazvao na poziv organizatora. U homiliji je progovorio o potrebi polaznja u novoj evangelizaciji od nas samih – mi trebamo biti evangelizirani i onda evangelizirati.

Nakon mise objektovali smo susret skupnom fotografijom te zaključili susret svećanim ručkom.

Hrvoje Juko, SJ

Naši novaci

Mišo Biskup

Rođen sam 3. listopada 1978. u Dubrovniku, od oca Ive i pokojne majke Jele. Imam i stariju sestru, koja se zove Katja. Odgajan sam u katoličkoj vjeri, kod kuće smo često zajedno molili krunicu, i bio sam ministrant u crkvi.

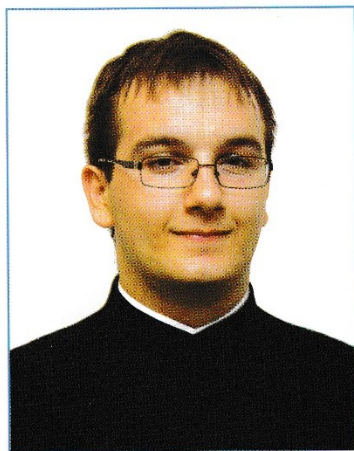
Osnovnu i srednju školu završio sam u Dubrovniku. Nakon završene srednje Pomorsko-tehničke škole, tri godine radio sam kao pomorac. Tada sam se udaljio od sakramentalnog života i iskusio ispraznost ovog svijeta. Nakon jedne temeljite, životne ispovijedi iskusio sam Boga kao svog milosrdnog Oca i Isusa kao svog Spasitelja. Nakon te ispovijedi počijem razmišljati o duhovnom pozivu.

Studij filozofije završio sam u Biskupijskom misijskom sjemeništu u Puli, kod neokatekumena. Nakon studija filozofije pravim pauzu od četiri godine, radeći kao listonoša u Hrvatskoj pošti. Nakon razgovora sa

svojim župnikom odlučujem nastaviti školovanje kao bogoslov dubrovačke biskupije. Studij teologije nastavljam na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove u Zagrebu. Stanovao sam u Kolegiju na Jordanovcu zajedno s isusovcima. Tu sam malo po malo upoznao isusovce i njihov način života. Da bih bolje upoznao isusovački duh, odlučujem preko ljetnih praznika napraviti Velike duhovne vježbe od trideset dana po sv. Ignaciju. Nakon toga razmišljam o redovničkom pozivu i Družbi Isusovoj. Nakon razgovora s p. Miroslavom Čadekom odlučujem ući u novicijat. Krajem rujna ove godine stupio sam u novicijat u Splitu, gdje ću se nastojati, uz Božju pomoć, izgraditi u duhu isusovačke karizme.

Preporučujem se u molitve svih čitatelja Ignacijeva puta i unaprijed Vam zahvaljujem.

Luka Ilić

Moj život započeo je u Šibeniku 22. li-

stopada 1988. Drugo sam dijete oca Šime i majke Mirjane. Imam još dva brata: starijem je ime Ante, a mlađem Andrija. Živjeli smo u Sitnom Donjem, a u tamošnjoj župi sv. Nikole Tavelića u Perkoviću primio sam sakramente kršćanske inicijacije i učinio prve korake vjere. No nakon sakramenta potvrde udaljio sam se od Crkve i to je vrijeme lutanja trajalo nekoliko godina.

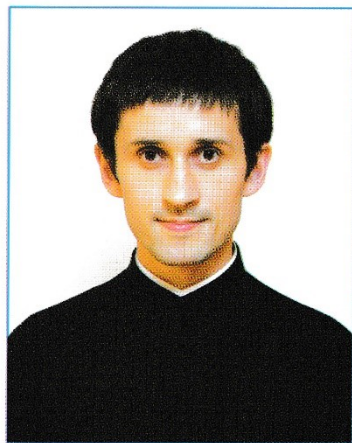
Osnovnu školu završio sam u Perkoviću, a gimnaziju u Šibeniku. Također sam završio preddiplomski studij njemačkog jezika i književnosti i povijesti umjetnosti na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, a potom sam upisao preddiplomski studij filozofije i religijskih znanosti na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Nakon dugogodišnjeg lutanja i traženja, pred kraj studija germanistike i povijesti umjetnosti napokon sam se vratio u Katoličku crkvu i odmah je uslijedila odluka kako ću biti otvoren bilo obiteljskom, bilo svećeničkom pozivu.

Za vrijeme studija na FFD1-u, potaknut primjerom brojnih isusovaca koje sam na fakultetu svakodnevno susretao, počeo sam intenzivnije promišljati o duhovnom pozivu. Jako me je privukla ignacijanska duhovnost, kao i Družbino djelovanje. I tako nakon dugo vremena intenzivnog promišljanja i molitve odlučio sam učiniti daljnji korak po pitanju duhovnog poziva.

Javio sam se prvo p. Tvrtku Barunu, koji mi je dao nekoliko knjiga o povijesti Družbe te je čitanje tih knjiga dodatno učvrstilo moju odluku. Odlučio sam se potom obratiti isusovačkom promotoru zvanja, p. Miroslavu Čadeku, izrazivši svoju želju o stupanju u Družbu Isusovu te sam krajem rujna ove godine stupio u novicijat. Sada nastojim uskladiti svoj život i djelovanje s voljom Božjom te se izgrađivati u duhu isusovačke karizme i duhovnosti. Preporučujem se u molitve čitatelja Ignacijeva puta i vjerujem da ću, uz

milost Božju, ustrajno nastaviti hoditi započetim putem.

Petar Klarić

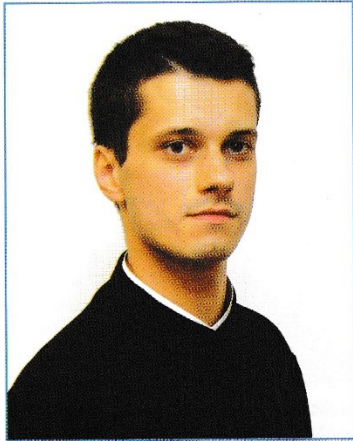
Svjetlo ovog svijeta ugledao sam 8. veljače 1987. u Brčkom. Roditelji, Augustin i Janja, (pokojna) su od malena mlađeg brata Dražena i mene odgajali u katoličkoj vjeri. Svoje djetinjstvo proveo sam u Vidovicama (blizu Orašja), gdje sam primio i prve sakramente te bio ministrant. Osnovnu školu također sam završio u Vidovicama, a poslije toga odlazim u sjemenište u Travnik. U Travniku sam 2006. godine završio gimnaziju. Poslije gimnazije odlazim na bogosloviju u Sarajevu kao kandidat za svećenika Vrhbosanske nadbiskupije. Ondje sam završio četiri godine teologije te se 2010. godine zaposlio na Radiju Vrhbosna.

Zvanje za svećenika počeo sam osjećati za vrijeme osnovne škole još kao ministrant. Odlučio sam stupiti u sjemenište potaknut primjerom župnika. Tijekom godina rastao sam u zvanju i bio sve svjesniji kako je slijediti Krista upravo ono što najviše želim!

S Družbom Isusovom susreo sam se pomoću isusovačke literature i isusovaca s Gravance, koji su nam bili ispovjednici na teologiji u Sarajevu, a zatim sam stupio u kontakt s p. Čadekom. U Družbu me privukla želja za svećeništvom i životom u zajednici. Sredinom rujna stupio sam u novicijat u Splitu. Ovom prilikom preporučujem sebe i ostale novake u Vaše iskrene molitve.

Tomislav Vujeva

Na put svoga života krenuo sam u Bosni i Hercegovini, u Livnu, 1. 12. 1987. Roditelji su mi Filip i Božana. Rano djetinjstvo proveo sam u Livnu, gdje se 1989. rodila moja sestra Ivana. Od 1992. živio sam sa sestrom i roditeljima u Njemačkoj, gdje se rodio i najmlađi u obitelji, brat Vladimir. Od roditelja sam s bratom i sestrom primio odgoj u duhu katoličke vjere. Krštenje sam primio u župi Rođenja Bl. Djevice Marije u Ljubunčiću kod Livna.

Osnovno školovanje započeo sam u Münchenu, gdje sam završio prva tri razre-

da i primio sakrament svete pričesti. Godine 1997. cijela se obitelj vratila u Livno. Tamo sam završio osnovnoškolsko obrazovanje i opću gimnaziju, bio aktivan u životu Crkve kao ministrant, čitač i kao član crkvenog zbora te primio sakrament potvrde. Nakon srednje škole, 2006. godine, napustio sam rodno mjesto i započeo studij na Fakultetu strojarstva i brodogradnje u Zagrebu.

Iako sam poziv osjetio već tijekom srednje škole, nisam nalazio odlučnosti da odgovorim na njega. U drugoj polovici studija ponovno mi se vratio taj poziv, intenzivnije nego prije. Počeo sam više razmišljati o vlastitom životnom putu, odnosno o smjeru kojim ću krenuti: kao obiteljski čovjek ili putem svećeništva. U međuvremenu su se dogodili prvi kontakti s Družbom Isusovom. Jednim je dijelom to bilo preko isusovaca u Palmotićevoj ulici u Zagrebu, a nakon toga više kroz literaturu koja mi je bila dostupna. U ljeto 2011. pala je konačna odluka. Nakon dužeg perioda molitve i traženja odgovora, Bog mi je ukazao milost i usmjerio me upravo Družbi Isusovoj. Način rada i raspon pastoralnog djelovanja te život u zajedništvu koji sam upoznao kod isusovaca me je osvojio.

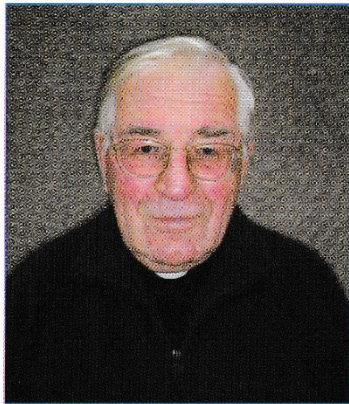
Ispitivao sam svoju odluku još neko vrijeme, kako bih se učvrstio u njoj, te sam se javio promotoru za duhovna zvanja, p. Miroslavu Čadeku na Jordanovcu, uz čiju sam pratnju proveo zadnju godinu studija i bolje upoznao duh Družbe. U ljeto 2012. diplomirao sam na strojarstvu i sad se nalazim u novicijatu u Splitu, gdje započinjem svoj hod u Družbi prema redovništvu i svećeništvu po uzoru na sv. Ignacija, a želeći sve činiti na veću slavu Božju.

Preporučujem sebe i cijelu zajednicu u Splitu u molitve, Vama, čitateljima Ignacijeva Puta, te želim da svi tražimo uvijek ono više, magis, kao što je i sv. Ignacije činio.

Naši slavljenici

Stjepan Kušan, SJ

Rođen 8. 11. 1944. u Letovaniću, župa Žažina, Hrvatska. U obitelji bijahu tri sina: on i dva brata blizanca, tri godine mlađa od njega. Obitelj se zbog oca, koji je nakon Drugog svjetskog rata jedno vrijeme bio član komunističke partije, javno udaljila od Crkve. Zahvaljujući majci i baki, u kući se molilo i slavilo su se crkveni blagdani. Kada

je p. Kušan imao 14 godina, susrevši župnika obližnje župe, pozdravivši ga čuo je odgovor „Dobar dan, amen“. Taj odgovor isprovocirao je čudnu znatiželju, koja ga je potaknula da susretne tog svećenika. On ga je primio s velikom ljubaznošću i ponudio mu dvije knjige, jednu nakon druge, o životu mladih u adolescenciji. Te knjige su ga ohrabrile da ude u ispovjedaonicu, kako bi se prvi put ispovjedio bez službene pripreme. Zahvaljujući pastoralnoj osjetljivosti svećenika, dopušteno mu je primiti prvu pričest. Znatiželja potaknuta knjigama pogurala ga je da se priključi grupi koja se pripremala za krizmu. Nakon završene osnovne škole upisao se u srednju ekonomsku školu. U gradu gdje je pohađao tu školu išao je na svetu misu i sudjelovao u radu grupe mladih. Tijekom jedne ispovijedi rekao mu je svećenik: „Vidim da imaš sve kvalitete tražene od jednog kandidata za svećenika.“ Još jedna provokacija znatiželje. Nakon toga napustio je ekonomsku školu i pristupio dije-

cezanskom sjemeništu u Zagrebu unatoč očevom protivljenju.

Nakon druge godine sjemeništa ušao je u Družbu Isusovu. Formacija do ređenja trajala je od 1961. do 1973., uključujući i služenje vojnog roka i magisterij u sjemeništu u Dubrovniku.

Nakon svećeničkog ređenja studirao je moralnu teologiju na Sveučilištu Gregoriana u Rimu. Završivši studij, imenovan je

katehetom u bazilici Srca Isusova u Zagrebu. Godine 1976. u Hrvatskoj pokreće Bračne Susrete, Mariagge Encounter, predaje Moralnu teologiju na našem Filozofsko – teološkom institutu, a zatim u Puli u Neokatekumenskome sjemeništu i na Filozofsko – teološkom institutu u Skadru (Albanija) postaje ministar i ekonom našeg sjemeništa, što je obavljao od 1980 do 1985. Od 1985. do 1987. provincijski je ekonom, od 1987. do 1993. provincijal. Tijekom tri godine vršio je funkciju predsjednika Konferencije redovničkih provincijala na području bivše Jugoslavije. Nakon te službe zbog rata pokreće Isusovačku službu za izbjeglice (JRS). Nakon rata želio je iskoristiti infrastrukturu JRS-a za socijalne, ekumenske i projekte međureligijskog dijaloga. Od 2003. do 2010. vodi Dijecezanski pastoralni centar u Ohridu (Makedonija), 2010. na 2011. ministar je i ekonom u Rezidenciji u Sarajevu (BiH). Od kolovoza 2011. prebiva u zagrebačkoj rezidenciji u Palmotićevoj, i dalje asistirajući u projektima

JRS-a u službi provincijskog delegata.

Uz to, vodio je duhovne vježbe raznim grupama laika, časnih sestara i svećenika. Tijekom aktivnosti u Makedoniji zauzeo se i za razne

grupe mladih, odraslih i bračnih parova na područjima Makedonije, Kosova, Bugarske i Albanije. Vrijedno je prisjetiti se i spomenuti odnose s Pravoslavcima i Muslimanima.

mons. Valentin Pozaić, biskup

Pater Pozaić rođen je 15. rujna 1945. u Selnici, župa Marija Bistrica, od majke Agate, r. Salar, i oca Janka, kao osmo dijete u obitelji s jedanaestero djece, od kojih ih je danas šestero živih. Osnovnu je školu pohađao u Selnici i Bedekovčini, a Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju u Zagrebu, gdje je stupio u Družbu Isusovu. Za svećenika je zaređen

1973. Dvije godine radio je na hrvatskom odjelu Radio Vatikana, zatim kao odgojitelj u Nadbiskupskom dječaćkom sjemeništu na Šalati te isusovačkom sjemeništu Augustin Bea u Zagrebu. Doktorat iz područja moralne teologije postigao je na Papinskome sveučilištu Gregoriana u Rimu (1984.), gdje je kasnije bio i profesor gost (1991.–1994.).

Rektor je Kolegija Družbe Isusove u Zagrebu (1994.–2000.). Od 1984. godine predaje moralnu teologiju na teološkom studiju Filozofsko-teološkoga instituta Družbe Isusove, a od 1995. i predmet Kršćanske etike na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Obnašao je službe nadstojnika FTIDI

(1996.–2001.) i ravnatelja teološkoga studija FTI DI (1993.–2000.) te sudjelovao na uspostavi Filozofskoga fakulteta DI u Zagrebu (1989.). U vrijeme studija i profesorskoga rada ispomagao je u pastoralnome radu u inozemstvu i u domovini. Usavršavao se u užoj struci u bioetičkim centrima u Washingtonu D.C., Londonu i Barcelo-

ni – Sant Cugat del Valles. U Zagrebu je osnovao Centar za bioetiku (1986.) i njegov je ravnatelj. Sudjelovao je na simpozijima i javnim predavanjima, objavio je više članaka i knjiga s područja bioetike. Duhovni je savjetnik Hrvatskoga katoličkog liječničkog društva (HKLD) od njegova osnutka (1991.), i Europske federacije katoličkih liječničkih društava (FEAMC) od 1996. Bio je član etičkih povjerenstava u više bolnica, na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu i bolnici Nacionalnoga bioetičkog povjerenstva za medicinu (2004.) te član Vijeća HBK za nauk vjere (1990.–1993.) i Vijeća HBK za obitelj (2000.).

Janko Rogina, SJ

Rođen sam 7. studenog 1944. u Zlataru od roditelja Petra i Katica r. Goleš, koji su osim mene imali još šestero djece. Odrastao sam u obitelji koja je tijekom novijeg doba dala čak 7 svećenika među kojima su i dva moja nećaka. Moj stric Marcel Rogina bio je ugledni svećenik i župnik u Belcu, Šamoboru i Sv. Nedjelji.

Nakon završene osmoljetke 1960. odlučio sam otići u sjemenište te sam se prijavio p. Anđelku Juriću, ondašnjem rektoru sjemeništa na Šalati. Zbog te svoje odluke doživio sam snažno protivljenje svog oca, ali se nisam dao pokolebati. Preporuku za sjemenište napisao mi je ondašnji zlatarski župnik Rudolf Sviben.

Ušao sam u novicijat D.I. na Fratrovcu uz blagdan Velike Gospe, 14. kolovoza 1962.g. potaknut primjerom isusovčkih odgojitelja na Šalati, osobito p. Vladimira Horvata koji mi je bio magister.

Nakon novicijata od 1964. pohađao sam 3. r. gimnazije na Šalati. U jesen 1965. pozvan sam u vojsku. Vojni sam rok služio najprije u Pirotu (Srbija) gdje sam zbog izjave, da je kard. A. Ste-

pinac nevino osuđen, bio kažnjen na 7 dana zatvora. Drugi dio 18 mjesječnog vojnog roka odslužio sam u Nišu.

Nakon velike mature na Šalati g. 1967. g. nastavio sam studij filozofije na FTI-u na Jordanovcu. Položivši završni ispit iz filozofije 1970. g. Poslan sam u magisterij u biskupijsko sjemenište u Dubrovnik. Nakon godine dana magisterija - 1971. g. započinjem na FTI-u studij teologije. Zaređen sam za svećenika na blagdan Sv. Petra i Pavla, 29. lipnja 1974. g. u zagrebačkoj katedrali.

Te 1974. g. poslan sam u Rim gdje sam na PUG-u upisao studij duhovnosti i nakon dvije godine, 1976. stekao akademski naslov magistra teologije. Napisao sam magistarski rad o kreposti vjere kod sluga božjeg Petra Barbarića.

Iz Rima se u jesen 1976. g. vraćam se u Dubrovnik, gdje vršim službu prefekta daka u sjemeništu a u gimnaziji predajem njemački i latinski jezik. Treću probaciju pod vodstvom p. R. Brajičića obavio sam u Triuggio (Milano) 1977. g. a zadnje zavjete sam položio 31. srpnja 1980. g.

Nakon probacije 1977. g. ondašnji provincijal p. R. Karaman poslao me na Otok Gospe od milosti u Boki Kotorskoj. Tu sam vršio službe župnika župa Bogišići i Krašići i bio čuvar Otoka Gospe. To će me, stjecajem okolnosti, obilježiti za cijeli život. Naime na Uskrs, 15. travnja 1979. g. u 7.20 h. dok sam se spremao na jutarnju misu, doživio sam snažan potres koji je razorio Boku Kotorsku. Stradala je većina crkvenih objekata u Boki Kotorskoj. Na Otoku se urušio krov zgrade i dio crkvenog tornja. Župne crkve i župne kuće u Bogišićima i Krašićima također su doživjele teška rušenja ili oštećenja.

Iako i sam teško u duši potresen s onim što sam doživio, neumorno se dajem u temeljitu obnovu porušenih crkvi i zgrada. Tražim pomoć, pišem mnoštvo molbi, svlađavam birokratske zapreke i sam se prihvaćam posla oko gradnje i obnove uz veliku i svesrdnu pomoć č.br. Mate Vlahovića. Već 1981. sagradili smo montažnu drvenu crkvu na mjestu srušene crkve u Bogišićima. Nju će nažalost zapaliti srpski četnici tijekom rata početkom devedesetih godina.

Sagradio sam novi župni dvor u Krašićima i sanirao crkvu. Potpuno sam obnovio kapelu sv. Tripuna u Mrkovima (Luštica). Po projektima Zavoda za obnovu i razvoj iz Tivta temeljito sam obnovio crkvu i zgradu na Otoku Gospe. Na obali u Kalođerovini sagradio sam kuću za stanovanje isusovaca na zemljištu koje je pripadalo Otoku Gospe. Sav novac koji sam tu uložio dobio sam nešto od zarade od turizma na Otoku, nešto uz pomoć Hrvatske provincije D.I. Uveo sam električnu struju na Otok uz pomoć njemačkog isusovca p. Ubelmessera koji je neumorno skupljao sredstava za podmorski kabel i uvođenje elektrike na Otok. Na samom Otoku Gospe, u Krašićima i Kalođerovini, sagradio sam ukupno 6 cisterni za vodu. Obnovio sam liturgijsko ruho i posude. Uredio da se

restauriraju vrijedne knjige među kojima je bilo i jedno od prvih izdanja Rituala rimskog oca hrvatske gramatike, isusovca B. Kašića. Oštećene vitraje s crkve na Otoku smo demontirali i odvezli u Zagreb, da ih u svom ateljeu osobno obnovi njihov tvorac p. Marijan Gajšak. Ti vitraji i danas su najvrijedniji ures crkve Gospe od milosti na Otoku. Obnovili smo potresom razrušenu obalu i barku za lakšu komunikaciju s kopnom.

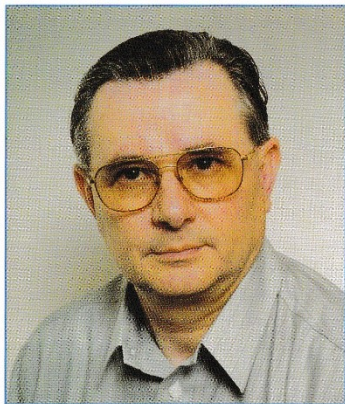
Nakon što je Otok Gospe ponovo zasjao novim sjajem i funkcionalnošću, krajem osamdesetih tadašnji provincijal p. S. Kušan premjestio me u Opatiju, gdje sam preuzeo službu ekonoma i ministra Rezidencije te župnog vikara u župi sv. Jakova.

Svojom poznatom revnošću samozatajno je služio isusovačkoj zajednici i župi. Tu je nakon demokratskih promjena 1991. g. na sebe preuzeo i službu katehete u srednjoj školi.

Za kućnog ministra i ekonoma u Rezidenciji D. I. u Palmotićevoj ulici u Zagrebu odredio ga je provincijal I. Macan 2003. g. Tu u službi zajednici ostaje do ponovnog premještanja na Otok Gospe od milosti u Boki Kotorskoj 2006. g. Kao čuvar Otoka i župnik Krašića i Bogišića ostar će do 2008. g. kada je zbog ozbiljne bolesti morao biti razriješen svih službi i premješten u rezidenciju sv. Stanislava Kostke na Fratrovcu u Zagrebu.

Ivan Štanfel, SJ

Rođen sam 22. 10. 1944. u provincijskom gradiću Vrbovcu, četrdesetak kilometara od glavnog grada Zagreba.

Osnovnu školu pohađao sam u samom rodnom mjestu, a nakon osnovne škole stupio sam u sjemenište. Već na kraju prve godine postao sam kandidat za Družbu.

Slijedio je novicijat, u koji sam stupio 30. 7. 1962. Nakon prve godine novicijata uslijedilo je služenje vojske još u komunističkom režimu države Jugoslavije, koja je nestala sa zemljopisne i političke karte svijeta 1990. godine. Vrativši se u novicijat i po dovršenju novicijata, položio sam prve zavjete na blagdan sv. Josipa, 19. 3. 1966. u Zagrebu.

Slijedio je studij filozofije i teologije u Zagrebu na isusovačkom Filozofsko – teološkom institutu. Zaređen sam za svećenika 29. 6. 1974. u zagrebačkoj katedrali nad grobom, sada blaženog Alojzija Stepinca, mučenika savjesti u komunističkom režimu.

Kao mladi svećenik dvije godine djelovao sam u pastoralu, a potom sam poslan na studij pastoralne i duhovne teologije u Rim.

Po završetku studija dvije godine vršio sam službu ministra i ekonoma u isusovačkoj zajednici na Vatikanskom opservatoriju u Castel Gandolfu u Papinoj ljetnoj palači, a potom tri

godine radio na vatikanskom radiju kao stalni član ekipe i zamjenik odgovornog urednika programa na hrvatskom jeziku. Uslijedila je Treća probacija, poslije koje sam došao u Pariz na

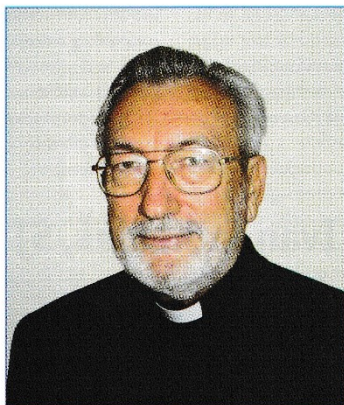
Hrvatsku katoličku misiju za pastoralni rad. Nakon godinu dana privremeno sam preuzeo i vodstvo Misije, jer se voditelj Misije u to vrijeme nije mogao vratiti u Pariz zbog oduzimanja putovnice od strane komunističkog režima.

Po dolasku novog voditelja Misije u Pariz, ostao sam još tri godine u Parizu, a onda sam se vratio u Hrvatsku. Djelovao sam kroz četiri godine u Splitu na župi Presvetog Srca Isusova, koja je povjerena Družbi. Tu sam s vjernicima proživljavao stradanja vojne agresije raspadajuće jugoslavenske komunističke vojske, a potom i Srbije. Poslije Splita devedeset godina radio sam na župi svetog Križa. Kad je od ove jedne velike župe nastala još jedna, bio sam imenovan župnikom. Na kraju mog mandata župu smo predali vodstvu biskupijskih svećenika, a ja sam bio premješten u rezidenciju u Zagreb, uz kuriju provincijala, gdje sam uskoro u zajednici preuzeo službu ekonoma, gdje se i sada nalazim.

U svojem svećeničkom radu davao sam i duhovne vježbe, obnove...

Mihály Szentmártoni, SJ

Rodio sam se 22. veljače 1945. u Novom Sadu, u predgrađu zvanom Telep, gotovo isključivo mađarskog stanovništva. Župna crkva nosila je ime sv. Elizabete Ugarske. Premda

nisam kršten u ovoj crkvi, tu sam počeo ministrirati kad sam imao 8 godina i tu sam bio zaređen za svećenika na blagdan sv. Elizabete, 16. studenog 1975. Osnovnu školu pohađao sam također na Telepu, na mađarskom jeziku, hrvatski sam naučio tek kad sam otišao u Zagreb u sjemenište 1960.

I počeci mojeg svećeničkog i isusovačkog zvanja vezani su uz moju crkvu sv. Elizabete. Kao ministrant dosta sam se rano odlučio za svećeničko zvanje, i moj župnik, dijecezanski svećenik, sve je spremio da odem u sjemenište u Zagreb. Isusovce tada nisam poznavao. Godine 1959. župnika su iznenada premjestili i župu preuzeli isusovci. Odmah prvi dan kad sam im ministrirao, oduševio sam se za njih i izrazio želju da budem poput njih. Bio sam egzaminiran i prihvaćen kao kandidat za Družbu, pa sam tako ušao u sjemenište u Zagrebu 1960. Godinu dana nakon toga isusovci su napustili Novi Sad i nikad se više nisu vratili. Otad shvaćam svoje isusovačko zvanje u ovom svjetlu: nisam ja tražio isusovce, nego

su oni došli da me nadu, pa kad su izvršili poslanje, vratili su se u bazu!

Sve sam studije završio u Zagrebu: gimnaziju, novicijat, filozofiju i teologiju, a

umjesto magisterija studirao sam psihologiju na državnom sveučilištu. Nakon ređenja bio sam godinu dana kapelan u Prečkom, zatim otišao u Rim na poslijediplomski studij, gdje sam 1981. doktorirao iz područja psihologije. Vrativši se u Zagreb, stanovao sam u Palmotičevoj, predavao na Jordanovcu, ali glavna je moja dispozicija bila biti suradnik Obiteljskog centra. Godine 1991. vratio sam se u Rim, gdje sam postao profesor na Gregoriani. Uz predavanja imam i druga zaduženja: teološki sam savjetnik u Kongregaciji za proglašenje svetaca, duhovnik sam Hrvatskog zavoda sv. Jeronima, isповјednik sam mađarskog zavoda, itd.

Gledajući natrag na svoj životni put, sad pomalo sve poprima smisao, prije svega moje zvanje u Družbu, za koje sam duboko zahvalan Gospodinu, ali i za Božji dar poznavanja jezika: mađarskog, hrvatskog, njemačkog, engleskog i talijanskog. A Gospodin mi je dao i dar pisanja, pa sam dosad objavio dvadesetak knjiga, koje su prevedene na desetak jezi-

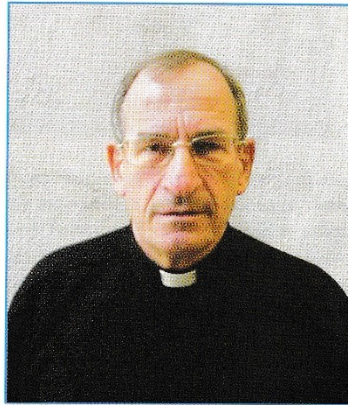
ka, te nekoliko stotina studija i članaka. Rado sam davao i duhovne vježbe, i to svim kategorijama: biskupima i svećenicima, redovnicima i laicima.

Zadnjih desetak godina imao sam nešto zdravstvenih tegoba, degeneraciju štitne žlijezde, rak prostate, infarkt kostiju, ali zahvaljujući odličnim liječnicima Gospodin me je

„izvukao“ iz svih „jama“, pa sada živim i radim bez većih tegoba, gledajući smireno u budućnost. Moje životno geslo je ostalo ono isto koje sam stavio na spomen sličicu mog svećeničkog ređenja: „Ostani vjeran do smrti, i dat ću ti vijenac – život“ (Otk 2, 10). Za tu milost molim svaki dan i u tom se duhu svima preporučujem u molitve.

Ivan Tambolaš, SJ

Rodio sam se 30. 3. 1945. godine u Otrovancu, župa sv. Vida u Pitomači, od Pavla i Slave, r. Begović. Rođen sam kao prvo dijete od nas četvero djece, i svi smo za sada, Bogu hvala, živi. Roditelji su bili zemljoradnici, srednje imovinske moći. Mi djeca smo u svemu pomagali roditeljima koliko smo mogli i trebali. Prva sam četiri razreda završio u Otrovancu, a ostala četiri u Pitomači. Nakon završene osmogodišnje škole upisao sam se u sjemenište na Šalati u Zagrebu. Poslije drugog razreda pošao sam u novicijat na Fratrovac na svetkovinu Velike Gospe, 15. kolovoza 1962. Poslije novicijata završio sam treći razred na Šalati, a potom ujesen 1965. otišao u vojsku, u Vranje godinu dana i 6 mjeseci u Skoplje, do proljeća 1978. Vrativši se na Fratrovac, do jeseni 1967., položio sam četvrti razred gimnazije na Šalati i maturirao. Najesen 1967. došao sam na Jordanovac na filozofiju. To je bilo vrijeme kad se sistem filozofije mijenjao s tri na dvije godine, tako da sam nakon druge godine filo-

zofije, iako sve predmete nismo imali još ni ispredavane ni položene, bio poslan u ljeto 1969. za magistra u Feldkirch u Austriju. S ispitima iz filozofije, a kasnije i iz teologije, nisam imao posebnih problema. Sve sam položio na vrijeme i s voljom i dobrim rezultatom. Vrativši se 1971. godine u Zagreb

Jordanovac, nastavio sam studij teologije i završio ga 1974. Te sam godine bio zaređen za svećenika, 29. lipnja u katedrali. Mladu misu proslavio sam u Otrovancu 14. srpnja 1974. Na misi je propovijedao + p. Stjepan Šimeta. Te su me godine poglavari postavili za kapelana u župi Bezgrješnog Srca Marijina na Jordanovcu, dok je župnik bio p. Adam Periškić. Nakon dvije godine, 1976., poslan sam na studij u Frankfurt na magisterij. Završivši magisterij iz biblijskog pastorala u Frankfurtu, gdje sam bio vrlo zadovoljan sa studijem, vratio sam se u Zagreb i bio poslan za kapelana u Prečko, p. Franji

Koradi. Poslije godinu dana za župnika je došao p. Valentin Miklobušec, s kojim sam bio u Prečkom još dvije godine. Godine 1981. župu Prečko predali smo biskupijskim svećenicima, a ja sam preuzeo službu ministra i odgojitelja maturanata na Šalati. Nakon godinu dana, 1982., poslan sam na službu rektora u sjemenište u Dubrovnik, gdje sam ostao sve do 1988. godine. Te godine sam, ili koju godinu kasnije, preuzeo i službu ekonoma Provincije. Ratnih godina, od jeseni 1991. pa do proljeća 1992., vikendom sam odlazio na pastoralno pomaganje našim izbjeglicama na Vič u Ljubljani. Godine 1995. postavljen sam za župnika na Jordanovacu. Gradnja crkve bila je pri kraju, tako da smo liturgiju imali još u staroj crkvi sve do 1. listopada 1995., kad smo se definitivno preselili u novu crkvu. Slijedilo je uređenje, opremanje, dovršenje crkve, posveta, što nije bilo ni lako ni

jednostavno. Godine 2006. imenovan sam župnikom u župi sv. Jakova, gdje se i sada, rado i s voljom, nalazim. Glavna događanja i pastoralni rad na Jordanovcu opisivao sam u župnom časopisu Cenakul, a u župi sv. Jakova u župnom listu Sv. Jakov. Družbu i Provinciju sam volio i volim, i mogu mirno reći da sam se kao isusovac u svakoj našoj kući osjećao kao kod kuće i zadovoljan, a i službe sam doživljavao kao vlastiti posao i apostolat, nastojeći ga obaviti savjesno i odgovorno na veću slavu Božju. Nije bilo uvijek lako i jednostavno ni meni, a ni sa mnom, ali sam nastojao biti sa svima čovjek i subrat, a i s ljudima s kojima sam radio i surađivao, bili su mi velika pomoć i utjeha. S mnogim laicima i suradnicima ostao sam dobar prijatelj i suradujem s njima i danas. Zdravlje me služi u skladu s mojom dobi, a razne boljeticе ograničavaju veće mogućnosti i angažmane.

Naši pokojnici

Josip Ćurić, SJ

Na svetkovinu Svetog Ignacija Loyolskog, osnivača Družbe Isusove, 31. srpnja 2012., u Zagrebu na Fratrovcu preminuo je isusovac, svećenik i redovnik, pater Josip Ćurić, u 87. godini života, 69. godini redovništva i 60. godini svećeništva.

Pater Josip Ćurić rodio se 1. siječnja 1926. u Travniku, negdašnjem središtu Lašvanske doline i cijele srednje Bosne. Otac Jakov i majka Lucija, r. Rojnica, podigoše sedmero djece: dvije kćeri i pet sinova, a najmlađi od njih bijaše Josip. Bila je to skladna, jednostavna i pobožna obitelj. Četiri razreda pučke škole Josip je završio kod sestara milosrdnica u Travniku, a od jeseni 1936. pohađao je isusovačku travničku klasičnu gimnaziju. Nakon završenog sedmog razreda – usred ratne vreve – 1943. godine stupa u novicijjat Družbe Isusove, koji je tada privremeno bio na Fratrovcu. Kao novak završava gimnaziju i započinje trogodišnji studij filozofije na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove na Jordanovcu. Nakon završenog studija filozofije, dvogodišnje službe prefekta na Nadbiskupijskoj klasičnoj gimnaziji na Šalati, ujesen

1949. upisuje teološki studij na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Zareden je za svećenika 19. kolovoza 1952. u bazilici Srca Isusova, u Palmotićevoj ulici u Zagrebu. U istoj crkvi pet dana kasnije slavi i svoju mladu misu, jer u to doba nije bilo moguće slaviti je u rodnom Travniku. Samo mjesec dana nakon redčenja pozvan je na odsluženje vojne obveze i bi poslan u Obrenovac. Ubrzo je zbog slabog vida bio oslobođen te obveze, te se po povratku u Zagreb vratio na studij. Godine 1953. diplomirao je na tek ustrojenom Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, a već 1954. postigao je diplomu magistra teologije. U isto vrijeme

položio je i tzv. „examen ad gradum“ na Filozofsko-teološkom institutu Družbe Isusove, te je tako bio osposobljen da predaje filozofiju i teologiju na crkvenim visokim učilištima. Već sljedeće jeseni, 1955. godine, počinje predavati kozmologiju i teodiciju na FTI-u u Zagrebu. U lipnju 1963., na KBF-u u Zagrebu, obranio je doktorsku tezu naslova *Blondelov stav pred apologetskim problemima*.

Kad je 1966. godine prof. dr. Ivan Kozelj dao ostavku na KBF-u, Fakultetsko je vijeće odlučilo da p. Josip Ćurić bude predavač pri Katedri za filozofiju. Predavao je Epistemologiju, Ontologiju i Povijest filozofije, a kasnije i Marksizam. Nakon umirovljenja prof. dr. Đure Gračanina neko vrijeme predavao je i Osnovno bogoslovlje. Sljedeće godine, veliki kancelar KBF-a, mons. Franjo Kuharić, imenovao ga je sveučilišnim docentom, a 1987. promaknut je u izvanrednog profesora. Ubrzo je bio izabran za dekana KBF-a i tu je službu obavljao kroz dvije akademske godine, od jeseni 1988. do jeseni 1990. Bilo je to, kako sam p. Ćurić piše, dosta burno razdoblje, budući da se rješavao status KBF-a na zagrebačkom sveučilištu, a i prilike u društvu s uspostavom hrvatske samostalnosti bile su sve samo ne mirne. Tijekom 1990. i 1991. godine p. Josip Ćurić obavljao je službu prodekana te je kao ovlašteni delegat KBF-a sudjelovao u radu Skupštine Sveučilišta, koja je 26. veljače 1991. utvrdila da je Katolički bogoslovni fakultet DE IURE bio član sveučilišne zajednice u neprekinutom trajanju od osnutka Sveučilišta, 1874. godine, do danas“.

Pater Ćurić dobivao je važne i odgovorne službe i u okviru svoje redovničke zajednice. Kao ektor (izbornik) Hrvatske pokrajine Družbe Isusove sudjelovao je u radu 31. Ge-

neralne kongregacije isusovačkoga reda 1965. i 1966. godine. Također je bio delegat i u radu 32. Generalne kongregacije 1974. i 1975. godine.

Mnogi ga ipak najviše pamte po njegovim govorima, koji su često bili vrlo kratki, ali inteligentni i bez zadržke. Njegove propovijedi, osobito one koje je održavao u bazilici Srca Isusova u Palmotičevoj pod nedjeljnom misom u 11 sati bile su i duhovite i vrlo britke, nadahnute i poticajne. Osobito su bile zapažene tematske propovijedi tijekom korizme. One su se komentirale i prepričavale. Oni koji su ga slušali lako su iz njegovih lucidnih i dubokih primjedbi shvaćali poruku koja često nije zaobilazila ni aktualne prilike u tadašnjem komunističkom društvu, kao ni probleme o kojima se nije smjelo javno govoriti.

Zanimljiva je jedna opaska koja stoji kao „postscriptum“ u dnu njegove spomenute autobiografije. Piše otprilike ovako: „Čini se da Jakov, otac Josipa Ćurića, nije uzalud štovao sv. Antuna Padovanskog. Kroz dugi niz godina običavao je utorkom hodočastiti u Dolac kraj Travnika, da čudotvornom svecu preporuči svoju obitelj. I, eto, njegov najmlađi sin 1943. stupio je u Družbu Isusovu, obukao na sebe redovničko odijelo, 1945. položio je doživotne zavjete, 1952. zaređen je za svećenika, iste godine vratio se iz vojske... itd. Sve se to kalendarski zbivalo utorkom! Tko zna, možda mu jednog utorka padne u dio milost, da s nadom u Božje Milosrde premine?! To se i dogodilo. Dan preminuća također je bio utork.“

P. Josip Ćurić bio je dobar i vjeran redovnik, postojan i uzoran svećenik. Koliko je samo službe ugrađeno u njegovih 60 godina svećeništva i gotovo 70 godina redovništva, koliki samo sakramenti, pouke, utjehe!

Ilija Dilber, SJ

Rodio se 26. veljače 1926. godine u selu Rauševcu, u župi i općini Brestovsko, blizu Kiseljaka kod Sarajeva. Bio je peto od ukupno dvanaestero djece u roditelja Nikole i Marije. Četvero djece odabralo je redovnički stalež. Sestra Vladimira postala je redovnica franjevka, a trojica braće, Ilija, Ivan i Stjepan, postali su časna braća u Družbi Isusovoj.

Godine 1943., kao sedamnaestogodišnjak, pozvan je u domobrane, a nakon vojne obuke u Austriji vratio se u Hrvatsku kao pripadnik Plave legije. Ratni položaj određen mu je u Josipdolu kod Ogulina. Nakon krvavog sukoba s partizanima, 2. veljače 1945. bio je zarobljen, a njegovog su ranjenog brata Niku ustrijelili. Pokušali su ga vrbovati za komunističku partiju, kao i za suradnika UDBE, ali su ga zbog njegovih nepokolebljivih i dubokih vjerskih stavova proglasili „nesposobnim“ i „neprikladnim“ za takvu „službu“.

Ubrzo je bio demobiliziran, pa se 1946. godine vratio u Bosnu u roditeljski dom. O tim danima ovako piše o sebi u trećem licu: „Jednog dana 'slučajno' je naišao u kući na neku malu knjižicu s naslovom *Želiš li svoju*

sreću? Pisac knjige tumačio je što je to redovništvo i koji su znakovi da netko ima zvanje za redovnički stalež. Knjigu nije mogao ispustiti iz ruke, sve dok je nije na dušak pročitao. Bog je preko te male knjižice napravio u Iliji pravi sveti vihor; čežnju da život posveti Bogu u redovničkom staležu. Odlučuje da pođe u Družbu Isusovu za časnog brata.“

Stupio je u isusovački novicijat 28. listopada 1946. godine. U velikim duhovnim vježbama odlučuje poći u misije, pa je zamolio tadašnjeg provincijala, p. Ivana Kukulju, da ga pošalje u Indiju. No budući da u to vrijeme nije bilo moguće slati nove misionare u Indiju, pater General mu odgovara da nastavi biti misionar poput sv. Male Terezije, moleći i prikazujući žrtve u domovini.

Nakon položenih zavjeta najprije je bio

kratko na Fratrovcu kao vrtlar, a zatim od 1949. do 1955. na Jordanovcu, gdje je radio u kuhinji. Od svibnja 1955. pa do kolovoza 1962. bio je na župama Čerević i Vuka (kod Đakova) u Savskom Nartu i u Babinom Polju na otoku Mljetu. Pomagao je svećenicima, držao djeci vjeronauk i vodio crkveno pjevanje. Nakon toga premješten je u Nadbiskupijsko sjemenište na Šalati, gdje se brinuo za održavanje sjemenišnih zgrada. No u njemu sve to vrijeme nije prestajala gorjeti želja za misijama.

U svom pomalo šaljivom stilu piše: „Nakon 20 godina 'žrtava i molitve' za misionare, 1967. godine Ilija opet pošalje pismenu molbu provincijalu, pateru Ivanu Fučeku, da ga pošalje u misije u Afriku, u Zambiju. Ilija je dobio odobrenje od patera Provincijala i patera Generala.“ Nakon što je šest mjeseci učio engleski jezik na Malti, 4. kolovoza 1967. godine konačno mu se ostvaruje davna želja i odlazi u misije u Zambiju. Prvih godina najviše je radio na tome da dovede električnu struju do što više crkvenih zgrada i ustanova. A onda 1973. okuplja pedesetak domaćih građevinara i mladih radnika i počinje sa sustavnijom gradnjom. Piše: „Za svoje što plodonosnije djelovanje Ilija je u misijama osnovao i od domaćih ljudi formirao ekipu graditelja, koja se sastojala od 36 do 40 majstora i naučnika. S njima je sagradio 12 crkava, još više kapelica, sjemenišnih i samostanskih zgrada, ambulanti i mnogo drugih objekata za Crkvu Zambije. Bog je Iliji providio mnogo velikodušnih prijatelja i dobrotvora misija, a njegov rođeni brat, časnii brat isusovac Stjepan, bio je vrlo oduševljen radom za misije i oduševljavao je i druge, pa je bio čvrst most između domovine i misija u Zambiji.“

Godine 1993., iscrpljen neumornim ra-

dom u već poodmakloj dobi i pomalo narušena zdravlja, vraća se u Hrvatsku i od onda stanuje u isusovačkoj zajednici na Fratrovcu.

Tu, međutim, nije prestalo njegovo misionarsko zalaganje. I dalje uz pomoć brata Stjepana i brojnih dobrotvora sakuplja i šalje pomoć za izgradnju novih crkvi, kapelica, ambulanti i kuća u Zambiji i drugim krajevima Afrike. Brat Ilija napisao je i šest brošura (ukupne naklade od 18 000 primjeraka) o svojim misijskim doživljajima i svojim uspomjenama, koje su ne samo opis događaja nego i izvanredno štivo za promicanje misionarskog rada. Godine 1994. izdao je knjižicu Život za druge, koja je njegova svojevrsna autobiografija. Tu su još i deseci tisuća njegovih pisama, zahvala i prigodnih članaka za vjerski tisak i publikacije.

Premda je bio fizički daleko, s velikim zanimanjem pratio je što se događalo u domovini. Zajedno sa slovenskim misionarima radosno je proslavio priznavanje dviju novih država, a s tugom i zabrinutošću pratili su i kako se rat rasplamsavao.

Brat Ilija bio je čovjek duboke i iskrene vjere. Vjeran i dobar redovnik. Ugodan i vedar subrat. Neumoran radnik. Subrača isusovci zahvaljuju Bogu za dar tog dobrog redovnika. Zahvaljuju Bogu za sve dobro što je učinio po rukama časnog brata Ilije.

Pri koncu svoje knjižice Život za druge ovako je zapisao: „Bog se ne da nadmašiti u velikodušnosti. Tijekom niza godina imao sam divnih primjera Božje dobrote i velikodušnosti. Osobito se to očituje kad se nešto učini ili daruje siromasima. Što više dajem, to Gospodin više uzvrća!“

Brat Ilija preminuo je 4. lipnja 2012. u 87. godini života i 66. godini redovništva.

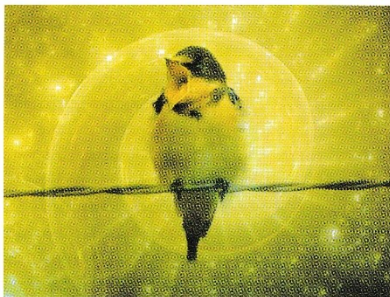
Vijesti iz Provincije

Događanja u našoj Provinciji uvijek su raznolika i bogata. Neka su već tradicionalne naravi, kao isusovačko hodočašće u Mariju Bistricu, koje se 20. svibnja ove godine održalo po sedmi put, uz sudjelovanje isusovaca, njihovih suradnika, župljana i djelatnika Radio Marije. Tradicionalan je postao i susret novaka Istočne Europe, ove godine održan u mjestu Dobogoko, pokraj Budimpešte. Na temu Eksperimenti u novicijatu ondje su jedan tjedan u svibnju promišljala šestorica naših novaka pod vodstvom magistra p. Stipe Balatinca.

Naši novaci uzore mogu naći i u svojoj Provinciji. Jedan od takvih je p. Antun Cvek, kojemu je na svečanoj sjednici zagrebačke Skupštine 31. svibnja, povodom proslave Dana grada Zagreba, dodijeljena nagrada "za izniman i prepoznatljiv doprinos razvoju socijalne skrbi za najugroženije stanovnike grada Zagreba". A kako bi Provincija i nadalje bila spremna odgovarati na izazove današnjeg vremena, u Splitu je početkom srpnja održan Susret mladih isusovaca, na kojem su 10 naših svećenika, 2 časna brata i 12 bogoslova kroz tri dana razgovarali i molili na temu nove evangelizacije. Kasnije je uslijedila još jedna prilika za samorefleksiju, a to je bio susret na Sljemenu, gdje je 70-ak isusovaca iz Provincije zajedno proslavilo svetkovinu svog duhovnog oca, sv. Ignacija. Posebno svečano je istim povodom bilo i u Opatiji, gdje su koncelebriranu misu predvodila čak četiri biskupa.

U srpnju je ujedno završen posao prikupljanja dokumentacije za postupak beatifikacije sluge Božjega Petra Barbarića, a koji je trajao čak 74 godine, tj. od 1938. godine, kad je u Sarajevu otvoren njegov postupak beatifikacije. Na osnovi tih dokumenata i brojnih prikupljenih svjedočanstava dokazuje se da je Petar Barbarić posjedovao kršćanske kreposti u herojskom stupnju. Oni se sada predaju na proceduru Kongregaciji za kauze svetaca, a u slučaju pozitivnog ishoda pred tim tijelom Papa će potpisati dekret o herojskim krepostima, čime je otvoren put za službeno proglašenje Petra Barbarića blaženim.

Mjesec kolovoz je, kao i prethodnih 40 godina, na Jordanovac donio Obiteljsku ljetnu školu, ovaj put s temom Ovisnosti u obitelji – prepoznavanje i pristup. Studenti su, pak, i ove godine prepoznali vrijednost našeg fakulteta na Jordanovcu, te je ondje s popunjenim kapacitetima

akademska godina započela 1. listopada zavičnom Duha Svetoga, koji je predvodio mons. Valentin Pozaić. Studentski apostolat isusovci u Zagrebu i nadalje vode na Jordanovcu, te u Palmotićevoj, gdje se od ove godine krenulo s programom trogodišnje duhovne formacije studenata i mladih radnika pod nazivom Effata. A otvorila se su Božjem pozivu i četvorica mladića koji su, nakon ulaska u naš novicijat u Splitu 26. rujna, uspješno završili kandidaturu te obukli isusovačke talare. Njih i čitavu Provinciju preporučujemo u Vaše molitve.

120 godina Glasnika Srca Isusova i Marijina

Ova godina je 120. otkako izlazi časopis Glasnik Srca Isusova i Marijina. Od početka se nije tako zvao. Njegovo prvo ime bilo je Glasnik Presvetog Srca Isusova. Osnovao ga je 1892. godine sarajevski nadbiskup, danas Božji sluga, dr. Josip Stadler. To je vjerojatno najstariji vjerski časopis koji, uz prekid od 1945. do 1963., još uvijek kod nas izlazi.

Prve dvije godine uređivali su ga svećenici Sarajevske nadbiskupije Franjo Venhuda (1892.) i Matija Pajić (1893.). Sljedeće godine uređivanje Glasnika preuzimaju isusovci u Travniku (do 1896.) i u Sarajevu (do 1905.). Prvi isusovac urednik bio je p. Josip Celinščak. Nakon njega slijedi p. Kamilo Zabeo, također urednik u Travniku, a zatim i u Zagreb od 1902. do 1912. Prenio je uredništvo u Zagreb 1905. u novosagrađenu rezidenciju Družbe Isusove, uz baziliku Srca Isusova u Palmotićevoj ulici.

Sudbina Glasnika usko je vezana s vremenom u kojem je izlazio. Za svoju 25. obljetnicu godine 1916. Glasnik je dosegao nakladu od 45 tisuća primjeraka (prvi broj je tiskan u 900 primjeraka). Već je g. 1915. naslovna strana tiskana u boji.

Godine 1922. Glasnik dobiva vlastitu tiskaru u kojoj su se tiskale i mnoge knjige sve do kraja Drugog svjetskog rata kad je tiskara bila zaplijenjena i poslana u Podgoricu (Titograd) gdje se u njoj tiskao dnevni list Budućnost. Naklada se pred Drugi svjetski rat popela na 65 tisuća primjeraka.

Posljednji broj Glasnika Srca Isusova g. 1945. nosi naslov Glasnik Srca Isusova i Marijina. Pod tim se naslovom pojavio ponovno g. 1963. i nosi ga još i danas.

I Domovinski rat, treći u životu Glasnika, ostavio je ratne posljedice. Do pred sam rat naklada je bila preko 40 tisuća primjeraka, a s

ratom je više nego prepolovljena. U tom je ratu otpao velik broj čitatelja u Bosni i Hercegovini, u Srbiji i Crnoj Gori, kao i mnogi u samoj Hrvatskoj, koji su morali napustiti svoje domove pa i naviku praćenja vjerskog tiska.

Glasnik je godine 2003. prešao na tisak u boji, a g. 2004. napravili smo neke zahvate u dizajnu što i nadalje nastojimo činiti. Glavni urednik je p. Mirko Nikolić. Trenutačno Glasnik ima sljedeće osnovne rubrike: Godina vjere, Nakane Apostolata molitve, Svjetla iz prošlosti za budućnost, Isus Krist – uvijek, Prigodno razmišljanje, Svjedočanstva, Tko je moj bližnji?, Duhovna zvanja, Očima psihologa, Naša nas savjest pita, Obitelj: vjera i novac, Misijska rubrika, U viru života, Glasnikova priča ili Skice jednog svećenika, Pedagoški poticaji, Zahvale i uslišanja, Zaštitnik u mjesecu, Izlog-knjige-poruke, Hrvatske planine i visovi. Uz ove redovite rubrike ima i tekstova o pobožnost prema Srcu Isusova i drugih koji prate događanja u mjesnoj i općoj Crkvi, te onih u kojima se piše o kandidatima za čast oltara kao što su p. Ante Gabrić i Petar Barbarić. Glasnik objavljuje povremeno „Dodatke“ u kojima se obrađuju pojedine teme vezane uz ljetno ili snažnija liturgijska vremena kao što su došašće i pashalni misterij. Tu si i izvješća s povremenih posjeta Hodočasnika, glavnog urednika, pojedinih župama. Glavni cilj mu ostaje približiti čitatelja u naše vrijeme osobi Isusa Krista. Glasnik je „duhovni pratitelj“ koji svoje čitatelje prati na njihovu životnom putu i u njihovim svakodnevnim problemima. Pomaže im kako bi se hrabro uočili sa stvarnošću svijeta i Crkve i pri tom računati na Boga, na utjelovljenog Boga s probodenim Srcem i koji ima Srca za naše vrijeme i svakoga pojedinačno.

Mirko Nikolić, SJ

Povijest božićnih jaslca

Jaslce uprizoruju događaj Isusovog rođenja. Dijete Isus uvijek je u središtu scene. Uza nj su Marija i Josip, tri mudraca, pastiri, anđeli, te životinje. Uz prikaz rođenja, jaslce se ponekad „proširuju“ prizorima navještenja, bijega u Egipat, kao i prizorima iz svakodnevnog života. Postoji više tumačenja nastanka običaja podizanja božićnih jaslca. Prema jednom tumačenju običaj dolazi iz rimske bazilike Santa Maria

Maggiore, crkve sagrađene u čast proglašenja dogme o Mariji Bogorodici. U istoj crkvi podignuta je kapela u obliku betlehemske špilje-štalice. Papa je božićnu misu uvijek služio na tom mjestu. Ipak, čini se da ta crkva nije bitnije utjecala na običaj postavljanja jaslca u crkvama.

Drugo tumačenje povezuje jaslce sa svetim Franjom Asiškim i franjevačkim redom. On je, godine 1223., slavio misu u špilji kod Greccia. Između okupljenih vjernika izabrao je mladu majku s djetetom, njezinog muža, doveo životinje i tako uprizorio žive jaslce. To su bile, možda, prve žive jaslce, ali sveti Franjo i franjevci nisu značajnije utjecali na nastanak i širenje običaja podizanja jaslca po crkvama.

Značajniji utjecaj na nastanak jaslca odigrali su voditelji pobožnih pokreta u srednjem vijeku koji su savjetovali vjernicima da u duhu posjete betlehemsku štalicu i Dijete Isusa. Vidljivi prikazi betlehemske štalice pomagali su vjernicima u razmatranjima. Tako se u srednjem vijeku pojavljuje sve više, u početku jednostavnih, a kasnije sve urešenijih prikaza betlehemske štalice.

Promicatelji jaslca u današnjem smislu i obliku su isusovci. Godine 1560. postavili su prve takve jaslce u svom kolegiju u Coimabri u Portugalu. Prve jaslce u crkvi načinili su godine 1562. u Pragu. General Družbe Isusove, Claudio Acquaviva 1591. godine službeno je dopustio podizanje jaslca u isusovačkim kolegijima i crkvama. Taj običaj ubrzo su prihvatile i druge redovničke zajednice.

U Hrvatskoj, jaslce susrećemo već u 16. stoljeću. Običaj postavljanja jaslca u obiteljskim kućama javlja se u 19. stoljeću, najprije kao zipkice s Djetetom Isusom, što se tijekom vremena obogaćivalo drugim figurama i prizorima.

Knjiga

Nedjeljni susreti - C**Mirko Nikolić**

Nedjeljni susreti - C su meditacije s tekstovima iz Evanđelja, koje je uglavnom zapisao sv. Luka. Susret s Božjom riječju treba biti iskren i otvoren. Samo tad se može dogoditi i s našim srcem ono što se dogodilo sa srcima dvojice učenika na putu u Emaus. To je tako važno za svetu misu. Tek kad se istinski susretnemo s Isusom u Njegovoj Riječi, kad nam srce bude gorjelo, moći ćemo ga prepoznati i u lomljenju kruha. Ove nam meditacije žele u tome pomoći.

Zbornik

Zasluhuje li radnik pravednu plaću?**Uredio: Ivan Koprek**

Zbornik *Zasluhuje li radnik pravednu plaću?* okuplja članke izložene na istoimenom znanstvenom skupu u siječnju 2012. To je ujedno i peta knjiga niza MUNUS, koji prati temeljnu misao znanstvenog projekta *Poslovna etika i religijska kultura* Filozofskog fakulteta Družbe Isusove, Centra za poslovnu etiku. Djelo, riječima urednika, „...želi pripomoći rasvjetljenu ovoga važnog socijalno-etičkog problema današnjice“. Knjiga okuplja trinaest članaka različitih autora. Ovaj zbornik, po temi i sadržaju, značajan je doprinos važnom pitanju, i to u njegovoj etičkoj, religijskoj i političkoj dimenziji, pogotovo u današnjim vremenima krize.

Knjiga

Prema ozdravljenju i obnovi**Uredili: Charles J. Scicluna, Hans Zollner,****David J. Ayotte**

Ova knjiga sakuplja radove sa znanstvenoga simpozija o seksualnom zlostavljanju maloljetnika, koji je ove godine održan na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu. Neke od tema o kojima se na simpoziju raspravljalo su: *Izliječiti ranu u srcu Crkve i društva; Internet i pornografija; Prevencija i ublažavanje zlostavljanja ranjivih odraslih ljudi...* Tom temom, važnom u naše vrijeme, Crkva pokušava odgovoriti održavanjem ovog simpozija, svjesna, dakako, da je govor o tom problemu samo uvjet mogućnosti rješavanja tog problema.

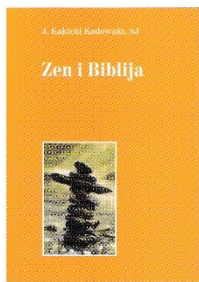

Knjiga
Fenomenologija i filozofija religije

Hrvoje Lasić

Autor u ovoj knjizi govori o fenomenologiji religije u životu čovjeka te o čovjekovim pokušajima shvaćanja religije i o zabilješkama tijekom povijesti. Drugi dio knjige posvećen je

proučavanju religijskih i religioznih fenomena koji se pojavljuju u svijetu, čiju bit filozofija pokušava shvatiti i objasniti razumskim putem. Ova knjiga plod je dugogodišnjeg autorovog istraživanja i promišljanja. Sadržaj nije samo informativan i poticajan, nego zainteresiranima za ovu tematiku može biti od velike pomoći, pogotovo studentima.

Knjiga
Zen i Biblija

J. Kakichi Kadowaki

Profesor i teolog Joseph Aloisius Ratzinger, sadašnji papa Benedikt XVI., rekao je autoru ove knjige, isusovacu pateru Kadowakom, „da bi bilo zanimljivo kada bismo mogli usporediti ideje zena i kršćanstva, nego i u pogledu teološke razmjene između Istoka i Zapada“. To je bio glavni poticaj da napiše ovu knjigu, što je on i učinio. Autor na početku opisuje kako je susreo zen i počeo ga prakticirati te što od njega možemo naučiti. Središnja tema knjige je tjelesno čitanje zen koana i Biblije. Glavni je naglasak knjige na čitanju koana i Pisama cijelim tijelom, ne samo glavom. Treći dio knjige govori o duhovnim vježbama sv. Ignacija i zen sesshinu. Kako sve više kršćana prakticira azijske načine meditacije, ova bi knjiga nekima od njih mogla otvoriti oči za nove poglede prema Kristu i evanđelju.

CD
**Gori i izgori za Boga i duše;
Govori otac Ante Gabrić**

**Izdavač: Zaklada Biskup Josip Lang
(Mijo Nikić)**

Ovaj CD sadrži govore isusovca o. Ante Gabrića povodom njegovih posjeta domovini iz daleke Indije. CD je veliko bogatstvo za nas, jer nam auditivno približava velikog misionara oca Gabrića i njegove misli. Izdavanjem ovoga CD-a želi se doprinijeti upoznavanju i širenju lika i djela oca Gabrića, kako bi što prije bio podignut na čast oltara. S tom nakanom, CD se dijeli uz dobrovoljni prilog, kojim pomažete fondu oca Ante Gabrića.

*Sretan i
blagostoljen
Božić*